EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.7.29.
COM(2019) 356 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2018. évi alkalmazásáról

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS 2

I. Szélesebb körű átláthatósági program 2

II. A dokumentumokhoz való hozzáférés 9

1. Nyilvántartások és internetes oldalak 11

2. Együttműködés az 1049/2001/EK rendelet hatálya alá tartozó más intézményekkel 12

3. A hozzáférésekre vonatkozó kérelmek elemzése 12

3.1. A kérelmek száma (lásd a mellékletet – 3. és 4. táblázat) 12

3.2. A kérelmek aránya európai bizottsági főigazgatóságonként/szolgálatonként (lásd a mellékletben az 5. táblázatot) 13

3.3. A kérelmezők társadalmi és foglalkozási profilja (lásd a mellékletben a 6. táblázatot) 15

3.4. A kérelmezők földrajzi származása (lásd a 7. táblázatot a mellékletben) 17

4. A hozzáférési jogra vonatkozó kivételek alkalmazása 18

4.1. A jóváhagyott hozzáférések típusai (melléklet – 8. és 9. táblázat) 18

4.2. Hivatkozott kivételek a hozzáférési jog alól (lásd a 10. táblázatot a mellékletben) 19

4.2.1. Alapkérelmi szakasz 19

4.2.2. Megerősítő szakasz 21

5. Az ombudsmanhoz benyújtott panaszok 22

6. Bírósági felülvizsgálat 22

6.1. A Bíróság 22

6.2. A Törvényszék 23

6.2.1. Egyes eljárási szabályok tisztázása 24

6.2.2. Egyes anyagi jogi szabályok tisztázása 28

6.2.3. A rendelet egyéb eszközökkel való kölcsönhatásának tisztázása 35

6.3. Folyamatban lévő új bírósági ügyek 37

KÖVETKEZTETÉSEK 38

BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság 2018-ban jelentős lépéseket tett az átláthatóság és az elszámoltathatóság növelése iránti szilárd elkötelezettsége proaktív megvalósításának irányába, annak érdekében, hogy megerősítse az uniós polgárok uniós intézmények folyamataiba vetett bizalmát.

E törekvés egyik sarokköveként az Európai Bizottság elősegíti a polgárok számára, hogy eredményesen gyakorolhassák az uniós intézmények által tárolt dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó jogukat[1].

Ezt a jogot az Európai Unió Alapjogi Chartája 42. cikke, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 15. cikkének (3) bekezdése, és az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet[2] rögzíti.

A fenti rendelet 17. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az intézmények évente a rendelet végrehajtásáról szóló jelentést tesznek közzé az előző évre vonatkozóan.

A 2018. évre vonatkozó aktuális éves jelentés először is az Európai Bizottság szélesebb körű átláthatósági kezdeményezéseit (*Infra* I) foglalja össze. Másodszor, a jelentés azonosítja a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti, az 1049/2001/EK rendelet keretében benyújtott kérelmek főbb tendenciáit és jellemzőit, valamint az intézmény által adott válaszokat. A jelentés emellett áttekinti az európai bíróságok által hozott ítéleteket, valamint az európai ombudsmannak a rendelet Európai Bizottság általi végrehajtásával kapcsolatos megállapításait (*Infra* II).

I. Szélesebb körű átláthatósági program

Az Európai Bizottság szilárd elhatározása, hogy közelebb hozza döntéshozatali folyamatait a polgárokhoz, ezért folyamatosan új módszereket és intézkedéseket vizsgál meg a nagyobb fokú átláthatóság elérése érdekében.

Az Európai Bizottság 2018-ban célzott erőfeszítéseket tett – a jogalkotástól a szakpolitikai végrehajtáson át az érdekelt felekkel és a lobbistákkal való kapcsolattartásig terjedő – alaptevékenységei átláthatóságának további előmozdítása érdekében. A lent következő néhány példa jól illusztrálja ezt a széles körű törekvést.

Minőségi jogalkotás

Az Európai Bizottság, összhangban azzal a célkitűzéssel, hogy az EU intézményeinek munkája átláthatóbb legyen, valamint régóta tartó erőfeszítéseivel, hogy közelebb hozza az uniós döntéshozatalt a polgárokhoz, 2018-ban aktívan hozzájárult a *felhatalmazáson*

[1] A dokumentumokhoz való hozzáférés jogának kedvezményezettjei az uniós polgárok és a valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező személyek. Emellett harmadik országbeli, valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel nem rendelkező polgárok és jogi személyek szintén élvezik ezt a jogot.

[2] Hivatalos Lap L 145., 2001.5.31, 43. o. (a továbbiakban: 1049/2001/EK rendelet).

alapuló jogi aktusok 2017. december 12-én elindult *intézményközi nyilvántartásának*[3] gyarapodásához.

Az intézmény támogatta továbbá a jogalkotási folyamat átláthatóbbá és hozzáférhetőbbé tételére irányuló, folyamatban lévő erőfeszítéseket, többek között az EUR-Lex fejlesztése révén, valamint a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás (például a közös jogalkotási adatbázis) alapján. Az Európai Bizottság „Ossza meg velünk véleményét” elnevezésű portálja egyetlen, webalapú kapcsolattartási pontot kínál a polgárok és az érdekelt felek számára, ahol megismerhetik az intézmény politikai döntéshozatali tevékenységét, továbbá észrevételeket tehetnek, kifejthetik nézeteiket, illetve egyéb információkat oszthatnak meg.

Végül, az Európai Bizottság 2018 során elvégezte a minőségi jogalkotásra irányuló szakpolitikáinak helyzetértékelését. Az értékelés következtetéseit egy 2019. áprilisi közleményben mutatta be, amelyben meghatározta a további fejlesztést igénylő területeket[4].

Az uniós intézmények és szervek új adatvédelmi rendelete

2018-ban az uniós intézmények és szervek új adatvédelmi szabályai az átláthatóságot követendő vezérelvvé tették.

A 2018/1725/EK rendelet[5] elfogadása újabb fontos lépést jelent az átláthatóságot biztosító, átfogó uniós keret kialakítása felé.

A 2018. december 11-én hatályba lépett (EU) 2018/1725 rendelet egy teljes szakaszt szentelt az átláthatóságnak. Ennek keretében az átláthatósághoz az szükséges, hogy az uniós intézmények és szervek a személyes adatokat átlátható módon dolgozzák fel, tömör, érthető és könnyen hozzáférhető formában tájékoztatást nyújtva az érintettek számára.

Az új rendelet jelentős mértékben megerősíti az egyének mint érintettek jogait. A rendelet szabályainak értelmében az uniós intézményeknek és szerveknek nem csak az átláthatóság elvének való megfelelést kell biztosítaniuk, de igazolniuk is kell a megfelelést.

Az Európai Bizottság tagjainak új magatartási kódexe

Az Európai Bizottság 2018-ban hivatalosan elfogadta a tagjaira vonatkozó új magatartási kódexet.[6] A új kódex 2018. február 1-jén lépett hatályba. Az új kódex felváltja a biztosokra vonatkozó korábbi, 2011. április 20-i magatartási kódexet.

---

[3] Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. március 15-i intézményközi megállapodásra vonatkozó megállapodását követően.

[4] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Minőségi jogalkotás: helyzetfelmérés és elkötelezettségünk fenntartása”, COM(2019)178, a következő hivatkozáson érhető el: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0178&from=IT

[5] Az Európai Parlament és a Tanács rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018. november 21., 39. o., a továbbiakban: az (EU) 2018/1725 rendelet).

A kódex olyan előírásokat tartalmaz, amelyek célja az egyes területeken működő biztosok tevékenysége átláthatóságának növelése. A kódex *különös szabályokat* ír elő *a biztosok külső találkozóival kapcsolatosan.* Ennek megfelelően [7] a biztosok és a kabinetjeinek tagjai kizárólag az átláthatósági nyilvántartásban[8] regisztrált szervezetekkel és önálló vállalkozókkal találkoznak. Emellett az ilyen találkozókról tájékoztatni kell a nyilvánosságot[9].

Az új kódex továbbá bevezet egy új rendelkezést, amelynek értelmében az Európai Bizottság *az utazási költségek biztosonkénti áttekintését* kéthavonta közzéteszi[10]. Az első közzétételre 2018. február végén került sor, az egyes biztosok utazási költségeit azóta pedig kéthavonta proaktív módon közzéteszik.

Ezenfelül, az új magatartási kódex követelményeivel összhangban valamennyi biztos új érdekeltségi nyilatkozatát egy időben teszik közzé aláírt PDF-változatban az egyes biztosok saját weboldalán, illetve gép által olvasható formátumban az Europa honlapon[11].

Végül, az átláthatóság és elszámoltathatóság szellemében az Európai Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy *éves jelentéseket* tesz közzé az új magatartási kódex alkalmazásáról.

Általánosabb nézőpontból tekintve a jelenlegi biztosok és egykori biztosok etikus magatartásával kapcsolatos átláthatóságot egy *erre a célra létrehozott Europa weboldal*[12] biztosítja.

Az átláthatósági nyilvántartás

Az átláthatósági nyilvántartás folyamatosan tovább bővült, és 2018 decemberében több mint 11 900 bejegyzést tartalmazott: 5 000-nél többet, mint amikor Juncker elnök hivatalba lépett, emellett az év folyamán 2 762 új szervezet csatlakozott[13]. A Juncker-bizottság megbízatásának kezdete óta valamennyi regisztrált fél egy közös magatartási kódexhez csatlakozik.

2018-ban fokozták az átláthatósági nyilvántartásban szereplő adatok általános minőségének javítására irányuló erőfeszítéseket, amely kézzel fogható eredményekkel járt. A nyilvántartás egy új funkcióval bővült, amely automatikusan listázza azokat a találkozókat, amelyekre a nyilvántartásba vett szereplők és a biztosok, azok kabinetjeinek tagjai, illetve a főigazgatók között került sor 2014 decembere óta. Egy sor belső képzésre

---

[6] A Bizottság határozata (2018. január 31.) az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó magatartási kódexről, C(2018) 700 final, Hivatalos Lap, C 65., 2018. február 21., 7. o.; a továbbiakban: „az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó új magatartási kódex”.

[7] Az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó új magatartási kódex 7. cikkének (1) bekezdése.

[8] Az Európai Parlament és a Bizottság között 2014. április 16-án e tárgyban létrejött intézményközi megállapodás alapján létrehozva.

[9] Az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó új magatartási kódex 7. cikkének (2) bekezdése. (A nyilvánosságra hozatalra a Bizottság tagjai, valamint a szervezetek vagy önfoglalkoztató személyek közötti megbeszélésekről szóló tájékoztatás közzétételéről szóló, 2014. november 25-i bizottsági határozattal összhangban kell, hogy sor kerüljön.)

[10] Az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó új magatartási kódex 6. cikkének (2) bekezdése.

[11] https://ec.europa.eu/info/files/machine-readable-versions-all-declarations-interests_en.

[12] https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/codes-conduct/ethics-and-integrity-eu-commissioners_en

[13] http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=ar_2018_en.pdf

és kommunikációs tevékenységre került sor, amelyek az átláthatósági nyilvántartással kapcsolatos ismeretek növelését és használatának előmozdítását célozták.

Folytatódtak a három intézmény közötti, az átláthatósági nyilvántartás kötelezővé tételére irányuló intézményközi megállapodásról szóló európai bizottsági javaslatról folytatott megbeszélések.

Nem született azonban megállapodás arról, hogy a döntéshozók és az érdekképviseletek közötti találkozókat az átláthatósági nyilvántartásban történő regisztrációhoz kössék – amit a Bizottság elengedhetetlennek tart. Az intézmény ezért arra ösztönözte az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy vizsgálják meg, hogy milyen lehetőségek állnak a rendelkezésükre a „regisztráció nélkül nincs találkozó” szabály alkalmazására.

A brexittel kapcsolatos uniós átláthatóság

Az Európai Bizottság 2018-ban folytatta a maximális nyitottság biztosítására vonatkozó kötelezettségvállalásának teljesítését az Egyesült Királyság Unióból történő kilépésével kapcsolatos, előzmények nélküli tárgyalásokat illetően[14].

Az Európai Bizottság olyan példa nélkül álló átláthatóságot ért el, hogy arról az európai ombudsman is elismerően nyilatkozott az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépésével kapcsolatos tárgyalásokra irányuló, két éves stratégiai kezdeményezésének lezárásakor. Az európai ombudsman arra a következtetésre jutott, hogy a bevált igazgatási gyakorlat mellett az átláthatóság magas szintje növelte az uniós tárgyalók legitimitását is, és hozzájárult az Európai Unió egységességének fenntartásához[15].

Összességében 2017-ről 2018-ra az Európai Bizottság weboldalán több mint 100 tárgyalási dokumentumot tett közzé proaktív módon, hogy biztosítsa a nyilvános ellenőrzést és az érdekelt felek véleményének figyelembe vételét. Ezek a dokumentumok nyomon követték a tárgyalások előrehaladását, és lehetővé tették a nyilvánosság számára, hogy kövesse a dokumentumok verzióinak alakulását.

Az Európai Bizottság tárgyalóküldöttségének vezetője, M. Barnier ezen előzmény nélküli törekvésről szólva elismerte, hogy tartoztunk ezzel az átláthatósággal „a polgároknak, a vállalkozásoknak, a régióknak, valamint mindenkinek, akit az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépéséről szóló döntése érint”. Az átláthatóság volt „a kulcs ahhoz, hogy világos, erős és egységes álláspontokat alakítsunk ki a 27 tagállammal és a Parlamenttel.”

Nagyobb fokú átláthatóság: Kísérleti projektek és kezdeményezések

Az Európai Bizottság 2018-ban további, az átláthatóság fokozására irányuló, innovatív kísérleti projekteket vizsgált meg. 2018 áprilisában például az Európai Bizottság *Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatósága* elindított egy kísérleti projektet, amely tevékenységei átláthatóságának növelését célozta. A projekt keretében online közzétették az 1049/2001/EK rendelet értelmében beérkezett kérelmet követően (részben vagy egészben) kiadott, a peszticidekről és biocidokról szóló elektronikus dokumentumokat. Ezért az ilyen dokumentumokat a továbbiakban nem küldik meg fizikai példányként a kérelmet benyújtó egyes kérelmezőknek, ehelyett a weboldal hivatkozását küldik el nekik.

[14] Az Európai Tanács iránymutatásaival összhangban.

[15] Záró megjegyzés az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépésével kapcsolatos tárgyalásokra irányuló, az Európai Bizottsággal közös stratégiai kezdeményezésről https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/109825

Ez a kifejezetten az 1049/2001/EK rendelet értelmében kiadott dokumentumok közzétételére létrehozott weboldal mindenki számára hozzáférhető[16], ezáltal azonnal elérhetővé téve a kiadott dokumentumokat a nyilvánosság és a kérelmező számára.

A kísérleti projekt várhatóan 2019 első felében is folytatódik.

A demokrácia, a közbizalom és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében a *kereskedelempolitikát* 2018-ban is alapvetően az átláthatóság és a nyilvánossággal folytatott együttműködés jellemezte. Az EU új, „A mindenki számára előnyös kereskedelem" elnevezésű kereskedelmi stratégiájában az átláthatóságra tett ígéretének megfelelően az Európai Bizottság 2018-ban is közzétette egy erre kijelölt weboldalon[17] a meglévő uniós kereskedelmi megállapodások és a nem uniós országokkal folytatott folyamatban lévő kereskedelmi tárgyalások vonatkozásában a tárgyalások szövegét és a legújabb jelentéseket.

A civil társadalom elérésének másik fontos eleme az úgynevezett „fenntarthatósági hatásvizsgálati" eljárás. Ezt a kereskedelemspecifikus eszközt a kereskedelmi tárgyalások támogatására fejlesztették ki. Ezt független, külső tanácsadók irányítják, akik a potenciális kereskedelmi megállapodások lehetséges gazdasági, szociális, emberi jogi és környezeti hatásait elemzik. A fenntarthatósági hatásvizsgálat magas szintű részvételt követel meg.

Az Európai Bizottság emellett 2018-ban is szervezett kezdeményezéseket és intézkedéseket az *„Európa a polgárokért"* program keretében. A 2014 és 2020 közötti időszakra szóló program fontos eszköz, amely arra ösztönzi az uniós polgárokat, hogy legyenek jobban tájékozottak, vegyenek részt a vitákban, és játsszanak komolyabb szerepet az EU alakításában.

Ezenfelül 2018. december 12-én az *európai polgári kezdeményezés* felülvizsgálatára irányuló európai bizottsági javaslat megkapta az Európai Parlament és a Tanács politikai jóváhagyását. Az európai polgári kezdeményezés intézménye egy újszerű és egyedülálló eszköz, mely lehetővé teszi, hogy amint sikerült egymillió aláírást összegyűjteniük, az EU polgárai jogalkotási javaslat kidolgozására kérjék fel az Európai Bizottságot, és ezáltal irányt szabjanak Európa jövőjének. A megreformált polgári kezdeményezés felhasználóbarátabb lesz, uniós szinten előmozdítva ezáltal a demokratikus részvételt.

Végezetül, az Európai Bizottság 2018-ban folytatta az információk és dokumentumok széles körének proaktív és felhasználóbarát módon történő közzétételét. Ezzel egyidejűleg az intézmény folyamatosan új eszközöket keresett tevékenységei átláthatóságának fokozására, valamint a polgároknak a demokratikus folyamatba történő bevonására. A fent említett példák csak néhány olyan esetet alkotnak, amelyek az intézménynek a szélesebb értelemben vett átláthatóság fokozására irányuló erőfeszítését szemléltetik.

[16] Lásd: https://webgate.ec.europa.eu/dyna/extdoc/
[17] Lásd: http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1395

II. A dokumentumokhoz való hozzáférés

A dokumentumokhoz való hozzáférésnek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 15. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1049/2001 rendeletben előírt joga 2018-ban is az Európai Bizottság átláthatóságra vonatkozó menetrendjének egyik sarokköve volt.

Az intézmények dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférés joga az ezen intézmények demokratikus jellegéhez kapcsolódik[18]. Az 1049/2001/EK rendelet az Európai Unióról szóló szerződés 1. cikkének második albekezdésében kifejezett szándékot tükrözi, ami új szakaszt jelent az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatában, amelyben a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg[19]. Ezt a célt az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikke is megismételte.

Ennek keretében az Európai Bizottság 2018-ban a rendelet értelmében beérkezett konkrét kérelmeket követően, a birtokában lévő dokumentumok széles köréhez biztosított hozzáférést. Ez a hozzáférés kiegészíti a rengeteg információ és dokumentum intézmény általi, különböző nyilvántartásokban és weboldalakon való proaktív közétételét.

A jelentés áttekinti, hogyan hajtotta végre az Európai Bizottság a rendeletet a 2018-as évben. A jelentés a mellékletben összegzett statisztikai adatokon alapul[20].

A statisztikák a 2018-ban benyújtott kérelmek és az azokra adott válaszok számát tükrözik. Azonkívül az utólagosan végzett rendszeres kódolási javításoknak köszönhetően pontosabb adatokat nyújtanak a korábbi években lekért statisztikák tekintetében[21].

Az előző évekhez hasonlóan a statisztikák nem tükrözik a kért vagy (részlegesen) kiadott dokumentumok számát, amely sokkal nagyobb volt. Előfordulhat, hogy a kérelmezők egyetlen dokumentumhoz kérnek hozzáférést, sokkal gyakoribb azonban, hogy több dokumentumba, sőt akár egy adott tárggyal vagy eljárással kapcsolatos teljes aktákba igényelnek betekintést.

Röviden, a statisztikák azt mutatják, hogy a kért dokumentumokat a 6912 eset 80%-ában az alapkérelemi szakaszban egészben vagy részlegesen kiadták, a megerősítő szakaszban felülvizsgált 288 kérelem 41 %-ánál pedig szélesebb körű vagy teljes körű hozzáférést engedélyeztek. Az adatok nem csak az Európai Bizottság nyitottságát igazolják, hanem az intézmény átfogó átláthatósági szakpolitikája részeként a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó jog fontosságát is.

Források

Az Európai Bizottságban a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló alapkérelmeket a Bizottság különböző főigazgatóságai és szolgálatai kezelik decentralizált alapon.

[18] Lásd az 1049/2001/EK rendelet második preambulumbekezdését.

[19] Lásd az 1049/2001/EK rendelet első preambulumbekezdését.

[20] Eltérő jelzés hiányában, a jelentésben bemutatott statisztikák az Európai Bizottság informatikai alkalmazásaiból 2018. december 31-én lehívott, az utólagosan végzett kódolási javításokat követően frissített számadatokon alapulnak. A jelentés szöveges részében található százalékos arányokat a legközelebbi tizedesig kerekítettük.

[21] Éppen ezért az ebben a jelentésben szereplő számadatok némiképp eltérhetnek a korábbi jelentésekben megadottaktól.

Minden egyes főigazgatóság és szolgálat kijelöl legalább egy jogi szakembert erre a feladatra, aki a „dokumentumokhoz való hozzáférésért felelős koordinátorként” jár el.

A szolgálat méretétől és a beérkezett kérelmek számától függően a „dokumentumokhoz való hozzáférésért felelős koordinátorokat” általában néhány támogató munkatárs segíti, feladatuk pedig a választervezetek koordinálása a vonatkozó szakpolitikai területekért felelős egységekkel.

A megerősítő kérelmekkel a Főtitkárság foglalkozik, hogy biztosítsák az alapkérelmi szakaszban adott válaszok független adminisztratív felülvizsgálatát.

Egy, a Főtitkárság „Átláthatóság, dokumentumkezelés és hozzáférés a dokumentumhoz” egységén belül meghatározott csapat kizárólagosan az 1049/2001/EK rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok koordinálásának és egységes végrehajtásának feladatával foglalkozik. A csapat ügyintézőkből és adminisztratív támogató személyzetből áll. Az egység feladata – amellett, hogy felülvizsgálja az első válaszokat –, hogy a rendelet végrehajtásával kapcsolatos horizontális iránymutatást, képzést és tanácsadást nyújtson az Európai Bizottság valamennyi főigazgatósága és szolgálata számára. Emellett ők kezelik a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó alap- és megerősítő kérelmek kezelésére szolgáló bizottsági informatikai rendszert, amelynek jelenleg folyik a modernizálása.

A dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó új kérelmeknek az 1049/2001/EK rendelet hatálybalépése óta folyamatosan növekvő száma és az ehhez a területhez kapcsolódó fokozott átláthatóság iránti igény kiemeli, hogy megfelelő emberi és informatikai erőforrásokat kell az Európai Bizottság rendelkezésére bocsátani annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően kezeljék a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó kérelmeket, illetve a legjobb eredményeket érjék el a polgárok számára.

1. NYILVÁNTARTÁSOK ÉS INTERNETES OLDALAK

2018-ban 19 582 új dokumentumot vettek fel a bizottsági dokumentumok nyilvántartásába[22] (lásd a mellékletben az 1. táblázatot), melyek a C, COM, JOIN, OJ, PV, SEC vagy SWD kategóriákba[23] tartoznak.

2018-ban az *Europa*[24] honlapnak a „Dokumentumokhoz való hozzáférés” oldala 6 458 látogatót és 8 652 felkeresett oldalt regisztrált (lásd a mellékletben a 2. táblázatot)[25].

Mindkét platform továbbra is hasznos eszközként szolgál, amelyek lehetővé teszik, hogy a polgárok jobban és aktívabban vegyenek részt az Európai Bizottság döntéshozatali eljárásában és a dokumentumokhoz való hozzáférés politikájának előmozdításában.

[22] Ez hasonló a 2016. évi adathoz (18 523).

[23] Nevezetesen, C: a Bizottság önálló aktusai; COM: bizottsági jogalkotási javaslatok és más intézményekkel közölt egyéb dokumentumok, előkészítő dokumentumaikkal együtt; JOIN: a Bizottság és a főképviselő közös jogi aktusai; OJ: a bizottsági ülések napirendjei; PV: a bizottsági ülések jegyzőkönyvei; SEC: a többi kategóriába nem sorolható bizottsági dokumentumok; SWD: bizottsági szolgálati munkadokumentumok.

[24] Dokumentumokhoz való hozzáférés: http://ec.europa.eu/transparency/access_documents/index_en.htm

[25] Ezek az adatok a 2018-ban használt új algoritmusból származnak, amely jóval pontosabb statisztikákat biztosít, ezért nem lehet összehasonlítani őket a korábbi években lekért adatokkal.

2. EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ 1049/2001/EK RENDELET HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ MÁS INTÉZMÉNYEKKEL

Az 1049/2001/EU rendelet 15. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az intézmények megfelelő ügyviteli gyakorlatot dolgoznak ki annak érdekében, hogy elősegítsék az e rendelet által biztosított hozzáférési jog gyakorlását. A 15. cikk (2) bekezdése továbbá arról rendelkezik, hogy intézményközi bizottságot kell felállítani a bevált eljárásmódok tanulmányozása, a lehetséges konfliktusok feloldása és a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáféréssel kapcsolatos jövőbeni fejlesztések megvitatása érdekében.

A fent említett két rendelkezéssel összhangban az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság 2018-ban igazgatási szinten továbbra is rendszeresen tartott technikai értekezletet. Az intézmények e találkozók keretében megosztották egymással tapasztalataikat, bevált gyakorlatokat dolgoztak ki, valamint biztosították az 1049/2001/EK rendelet következetes végrehajtását az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében.

3. A HOZZÁFÉRÉSEKRE VONATKOZÓ KÉRELMEK ELEMZÉSE

3.1. A kérelmek száma (lásd a mellékletet – 3. és 4. táblázat)

Amint az a lenti ábra mutatja, 2018-ban az **alapkérelmek** száma **6 912** volt. Ez a szám 2017-hez képest nagyjából 9,5 %-os, 2014-hez képest pedig majdnem 10 %-os növekedést jelent[26]. Az Európai Bizottság az alapkérelmekre 7 257 választ adott, ami a 2017-ben adott 6 716 válaszhoz képest közel 7,5 %-os növekedést jelent.

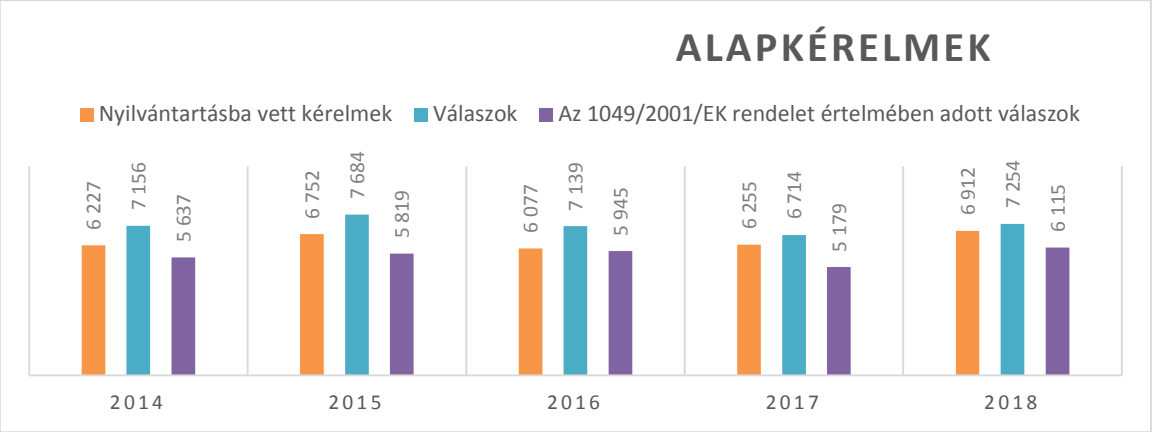
Az alapkérelmekre adott válaszok közül 6117 az 1049/2001/EK rendelet alapján született (2017-ben ez 5 181 volt). Ez a szám nagyjából 15,3 %-os növekedést jelent egy év alatt.

Megjegyzendő, hogy egyetlen kérelem több dokumentumra is irányulhat, ezért több különböző választ tehet szükségessé. Másrészt egyes esetekben több kérelem összevontan is kezelhető és egyetlen választ eredményezhet. A kérelmekre adott, az adatbázisból kinyert válaszok az Európai Bizottság által adott visszacsatolások valamennyi típusát magukba foglalják, ideértve:

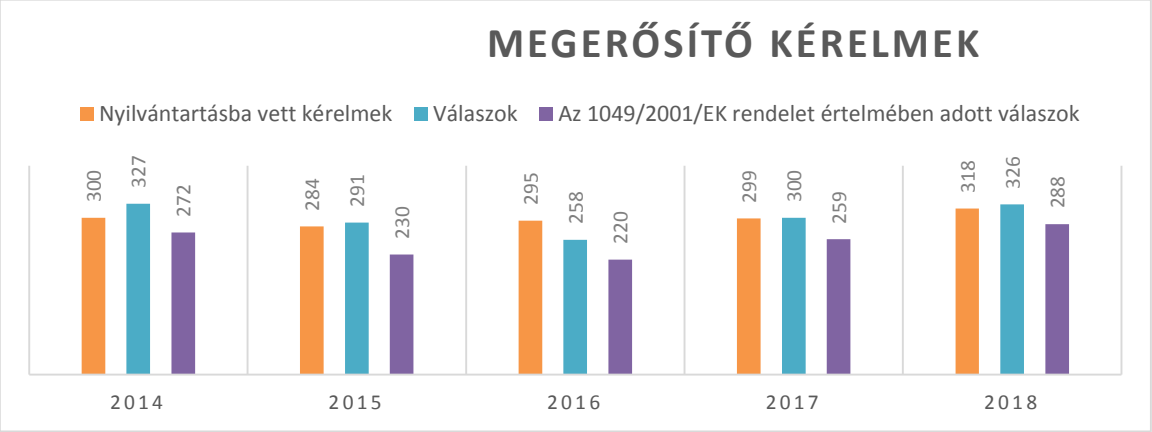
- az 1049/2001/EK rendelet értelmében adott válaszokat (beleértve azt is, amikor nincsenek a dokumentumok az intézmény birtokában); valamint
- az egyéb jogi keretek értelmében adott válaszokat (a kérelem tartalma, illetve a kérelmező jogállása[27] stb. miatt); vagy akár
- a kérelem lezárását az olyan esetekben, amikor a kérelmező elmulasztotta benyújtani a kért pontosításokat, illetve nem tartotta be az eljárási előírásokat.

[26] 2017-ben az alapkérelmek száma 6 255 volt, míg 2014-ben 6 227 (a korábbi éves jelentésekből származó adatok).

[27] Például a tagállamokkal vagy az egyéb intézményekkel folytatott lojális együttműködés elve alapján adott válaszok; vagy a helyes hivatali magatartásra vonatkozó szabályzat alapján adott válaszok stb.

Az alapkérelemre adott, a hozzárését részlegesen vagy egészben elutasító válaszok bizottsági felülvizsgálatát kérő **megerősítő kérelmek** száma **318** volt, amely 4,4 %-os növekedést jelent 2017-hez képest. Az adatok 2016 óta folyamatosan növekvő tendenciát mutatnak. Az 1049/2001/EK rendeleten alapuló megerősítő válaszok száma jelentősen, 10 %-kal, a 2017. évi 259-ről 2018-ban 288-ra nőtt[28]. Amint a lenti ábra mutatja, ezen válaszok száma 2014 óta hozzávetőlegesen 5,6 %-kal nőtt.

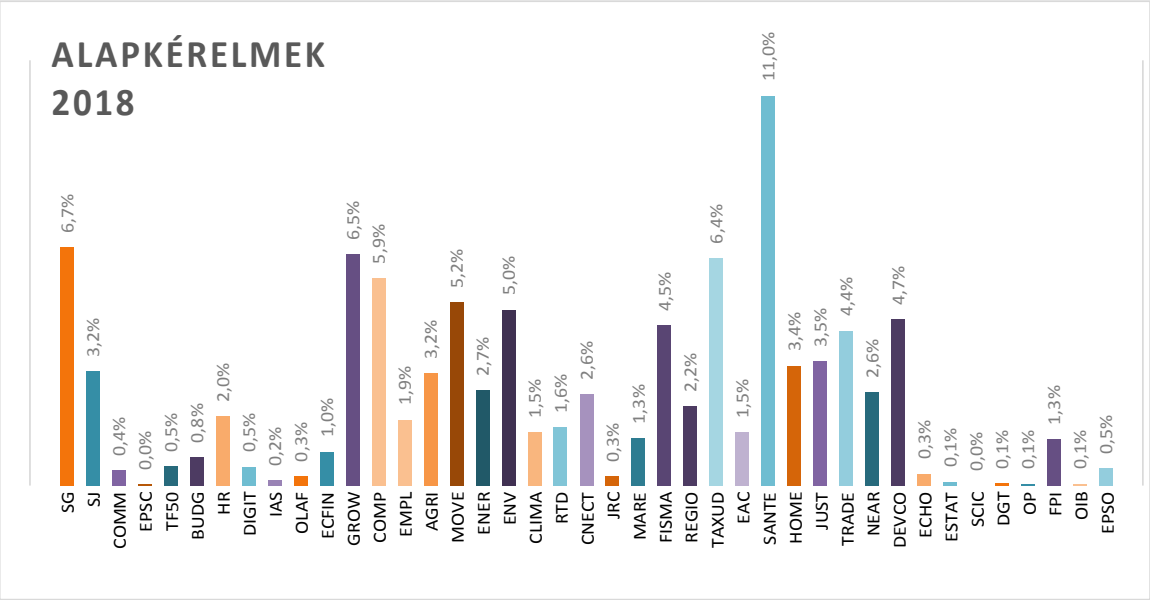
3.2. A kérelmek aránya európai bizottsági főigazgatóságonként/szolgálatonként (lásd a mellékletben az 5. táblázatot)

2018-ban arányaiban a legtöbb alapkérelem az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatósághoz[29] érkezett (11 %), ezt követte a Főtitkárság (6,7 %)[30], illetve a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság (6,5 %)[31].

[28] *Ugyanott.*
[29] A lenti két ábrában „SANTE” néven szerepel.
[30] A lenti két ábrában „SG” néven szerepel.
[31] A lenti két ábrában „GROW” néven szerepel.

Valamennyi alapkérelmet tekintve több mint 5-5 % alapkérelem a többi szolgálat közül csak az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósághoz[32] (6,4 %), a Versenypolitikai Főigazgatósághoz[33] (5,9 %), valamint a Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatósághoz[34] (5,2 %) érkezett.

A fennmaradó európai bizottsági szervezeti egységek mindegyike az összes alapkérelem legfeljebb 5 %-át kapta.

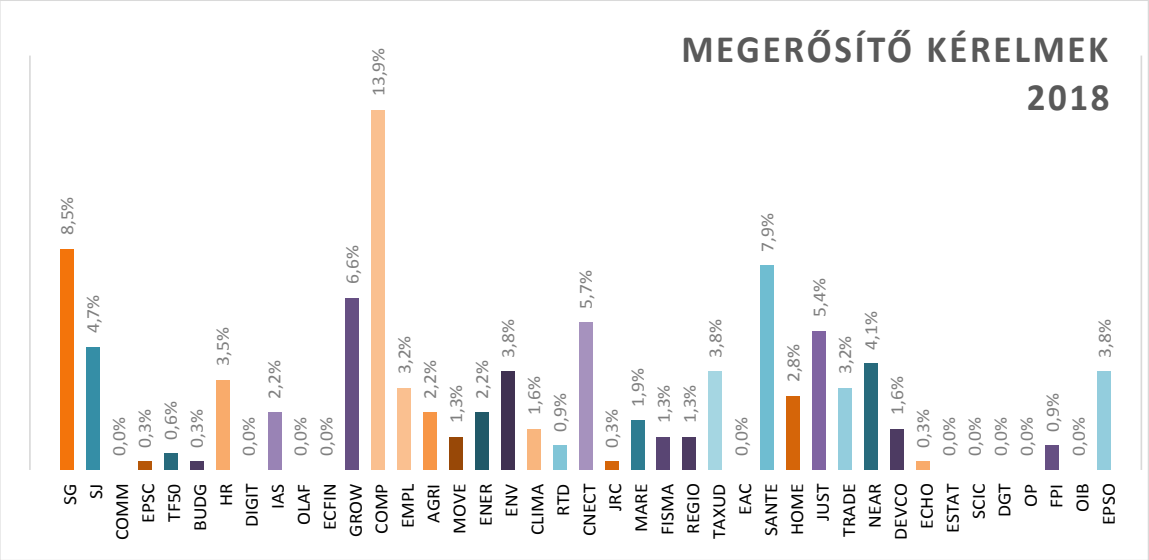

A Főtitkársághoz beérkező **megerősítő kérelmek** legnagyobb arányban a Versenypolitikai Főigazgatóság által az alapkérelmekre adott válaszokhoz kapcsolódtak (13,8 % a 2017. évi 19,7 %-hoz képest), ezt követte a Főtitkárság (közel 8,5 %), valamint az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság (csaknem 7,9 %).

Három másik európai bizottsági szervezeti egység (a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság, a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága [35], valamint a Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság[36]) által az alapkérelmekre adott válaszok valamennyi megerősítő kérelem több mint 5-5 %-ához kapcsolódtak.

A fennmaradó európai bizottsági szervezeti egységek által az alapkérelmekre adott válaszok a megerősítő kérelmek kevesebb mint 5-5 %-ának tárgyát képezték.

[32] A lenti két ábrában „TAXUD” néven szerepel.
[33] A lenti két ábrában „COMP” néven szerepel.
[34] A lenti két ábrában „MOVE” néven szerepel.
[35] A lenti ábrában „CNECT” néven szerepel.
[36] A lenti ábrában „JUST” néven szerepel.

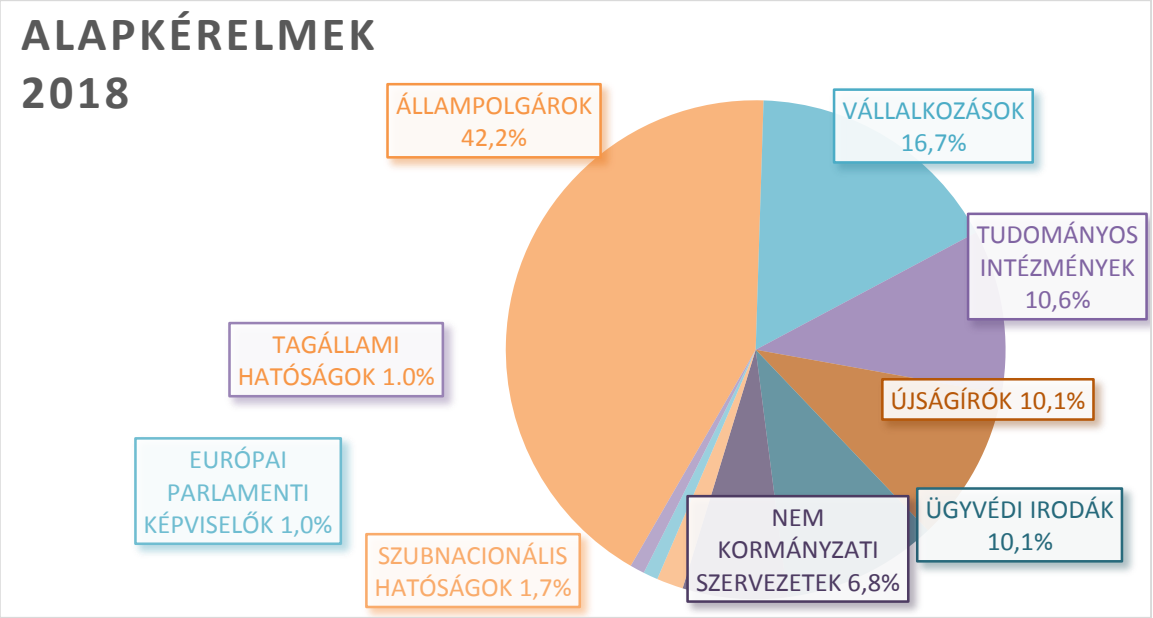
3.3. A kérelmezők társadalmi és foglalkozási profilja (lásd a mellékletben a 6. táblázatot)

A kérelmezők a következő kilenc kategória egyikének kiválasztásával megadhatják társadalmi/foglalkoztatási profiljukat a kérelem Europa weboldalon található formanyomtatványán: állampolgár, tudományos intézmény, ügyvéd, újságíró, nem kormányzati szervezet, vállalkozás, európai parlamenti képviselő, szubnacionális vagy tagállami hatóságok[37]. Statisztikai célokból az „állampolgárok” csoportba azok a kérelmezők tartoznak, akik profiljukban ezt a megjelölést használták, továbbá azok, akik a társadalmi/foglalkozási kategóriák egyikét sem választották ki.

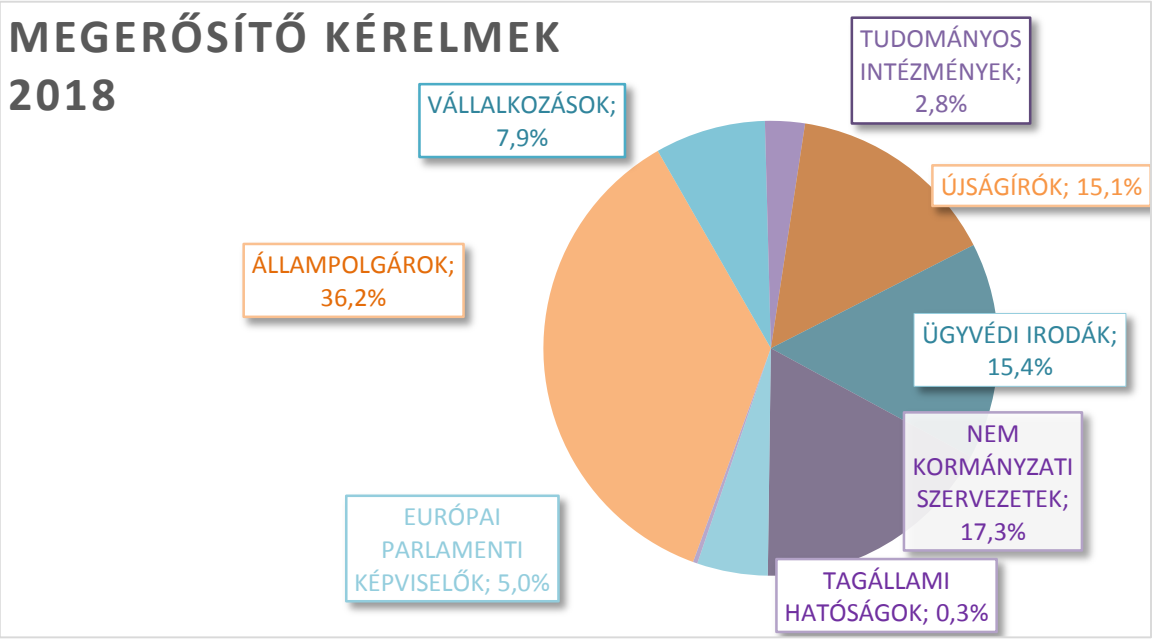
A korábbi évekhez hasonlóan a legtöbb **alapkérelem** 2018-ban is *állampolgároktól* érkezett. A benyújtott kérelmek nagyjából 42,2 %-a esett ebbe e kategóriába.

A legnagyobb számú kérelmezők között 2017-tel szemben a második helyen már nem a *tudományos intézmények*, hanem a *vállalkozások* állnak az alapkérelmek 16,7 %-ával. Előbbiek a harmadik helyre szorultak vissza (körülbelül 10,6 %-kal), őket követik szorosan az *ügyvédi irodák* és az *újságírók* (nagyjából 10,1-10,1 %-kal).

[37] Ez utóbbi egy új, 2018-ban bevezetett kategória, azt tükrözendő, hogy a tagállamok nemzeti hatóságai az 1049/2001/EK rendelet értelmében jogosultak dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmek benyújtására.

2018-ban a legtöbb **megerősítő kérelem** az *állampolgároktól* érkezett, ezek az ilyen kérelmek majdnem 36,2 %-át adják (a 2017. évi 24,7 %-hoz képest). A *nem kormányzati szervezetek* a második helyet érték el nagyszámú megerősítő kérelem benyújtásával, amelyek 2018-ban nem kevesebb, mint 17,3 %-ot tettek ki (a 2017. évi 13,2 %-kal szemben). A harmadik helyet a *jogi szakemberek* foglalják el, akik a megerősítő kérelmek 15,4 %-át nyújtották be. Szintén jelentős növekedést mutatott az *újságírók* által benyújtott megerősítő kérelmek száma, akik ezzel a negyedik legaktívabb kategóriává léptek elő 2018-ban, az összes kérelem 15,1 %-ával (a 2017. évi 7,2 %-kal szemben). Őket követték jelentősen lemaradva a *vállalkozások* (az ilyen jellegű kérelmek közel 7,9 %-ával), az *európai parlamenti képviselők* (5 %), a *tudományos intézmények és agytrösztök* (2,8 %), valamint a *tagállamok* (0,3 %).

3.4. A kérelmezők földrajzi származása (lásd a 7. táblázatot a mellékletben)

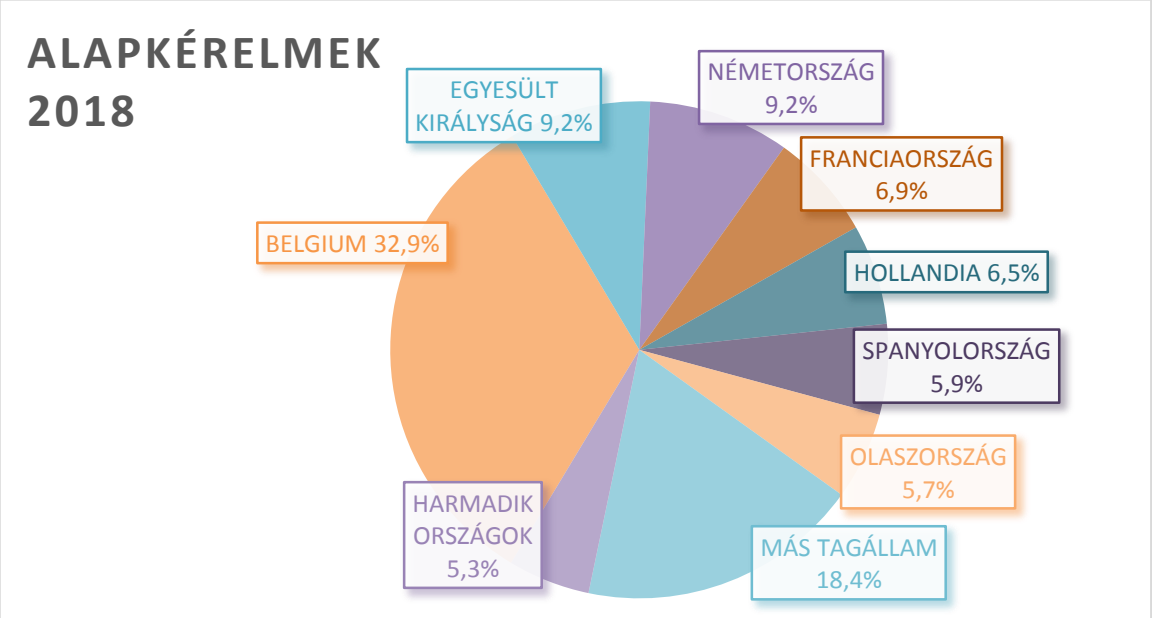
Ami az **alapkérelmek** földrajzi megoszlását illeti, 2017-hez hasonlóan továbbra is Belgium, az Egyesült Királyság és Németország az a három ország, ahonnan a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló legtöbb kérelem érkezett. 2018-ban az alapkérelmek nagyjából 51,3 %-a ebből a három országból érkezett. Közelebbről meghatározva, az alapkérelmek legnagyobb arányban továbbra is a Belgiumban lakóhellyel rendelkező vagy ott tartózkodó kérelmezőktől érkeztek (nagyjából 32,9 % a 2017. évi 25,7 %-hoz képest).

Második helyen az Egyesült Királyság szerepel, ahonnan az alapkérelmek több mint 9,2 %-a érkezett. Ez az összeg jelentős visszaesést mutat 2017-hez képest, amikor az Egyesült Királyság volt a forrása az alapkérelmek majdnem 15,2 %-ának.

A harmadik hely Németországé, ahonnan az alapkérelmek közel 9,2 %-a származik (a 2017. évi csaknem 12 %-kal szemben).

A negyedik Franciaország (az alapkérelmek 6,9 %-ával), amelyet szorosan Hollandia (6,5 %), Spanyolország (5,9 %), valamint Olaszország (5,7 %) követ.

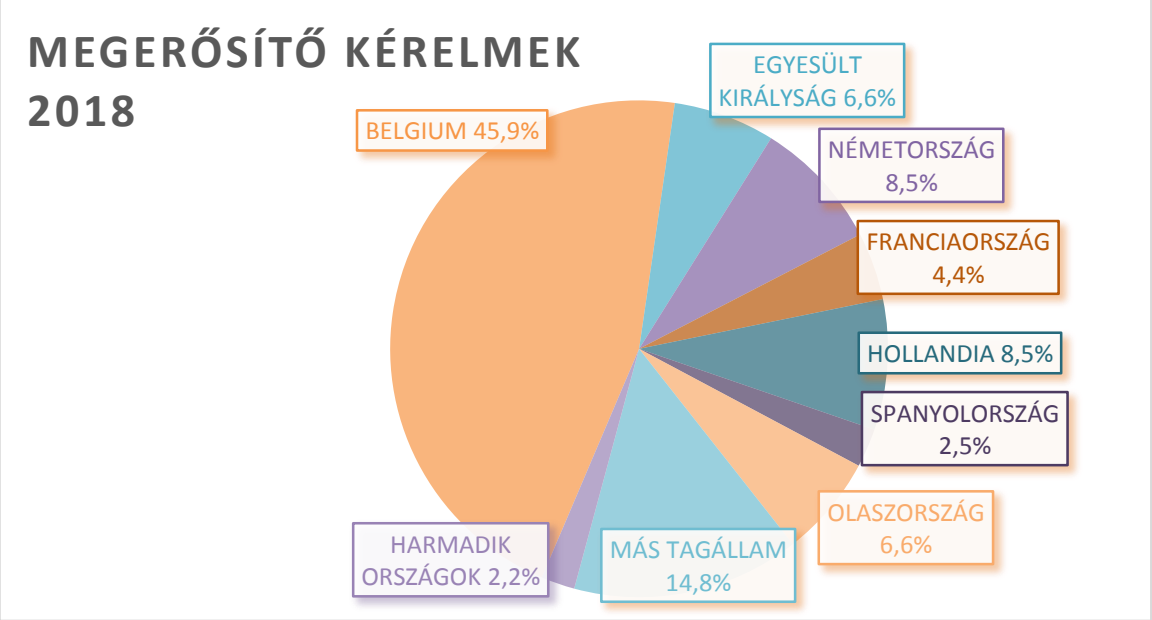
A fennmaradó 21 tagállamból származó kérelmek tagállamonként az összes kérelem kevesebb mint 3 %-át adták. A harmadik országbeli lakóhellyel vagy létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező kérelmezők is tovább gyakorolták a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát. Az általuk benyújtott alapkérelmek aránya nem változott, ezek az összes alapkérelem 5,3 %-át adták (2017-ben hasonló mennyiséget, azaz közel 5 %-ot regisztráltak).

Ami a **megerősítő kérelmek** földrajzi megoszlását illeti, a korábbi évekhez hasonlóan a legnagyobb mennyiség messzemenően belgiumi kérelmezőktől érkezett (nettó

növekedést mutatva az ilyen kérelmek több mint 45,9 %-ával, a 2017. évi csaknem 30,6 %-hoz képest), amelyet Németország és Hollandia követett (nagyjából 8,5-8,5 %-kal). A kérelmek több mint 4 %-a a többi tagállam közül csak az Egyesült Királyságból, Olaszországból (6,6-6,6 %), és Franciaországból (4,4 %) érkezett.

A fennmaradó 21 tagállamból származó kérelmek tagállamonként az összes kérelem legfeljebb 2,5 %-át képezték. Végül a harmadik országbeli állandó lakhellyel vagy létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező kérelmezők által benyújtott megerősítő kérelmek az összes kérelem 2,2 %-át képezték (a 2017. évi 3,6 %-hoz képest).

4. A HOZZÁFÉRÉSI JOGRA VONATKOZÓ KIVÉTELEK ALKALMAZÁSA

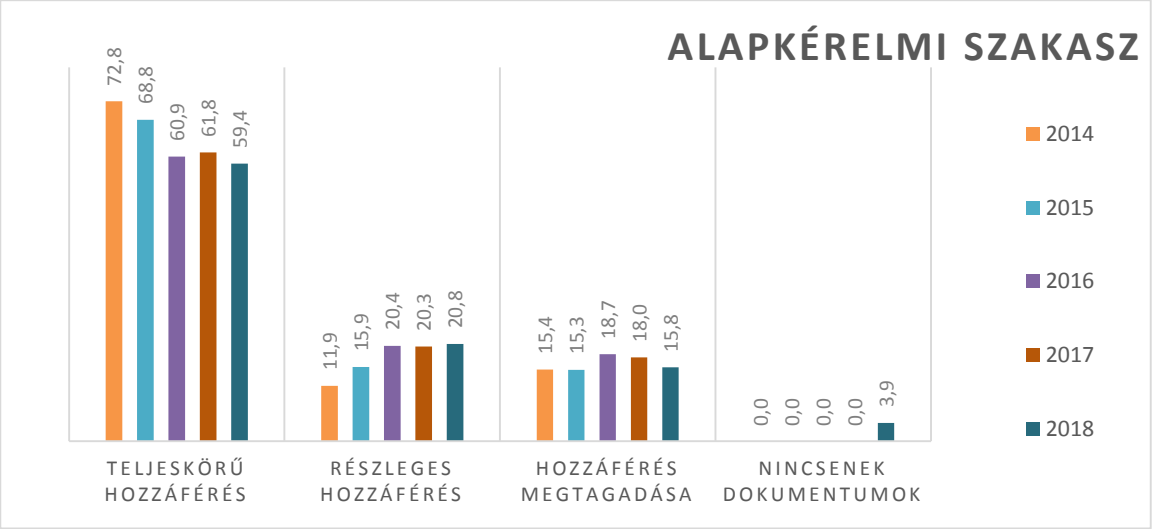
Az 1049/2001/EK rendelet által biztosított hozzáférési jogra több különleges kivétel is vonatkozik, amelyeket a rendelet 4. cikke ismertet. Bármely teljes vagy részleges elutasítást ezen kivételek legalább egyikével kell indokolni.

4.1. A jóváhagyott hozzáférések típusai (melléklet – 8. és 9. táblázat)

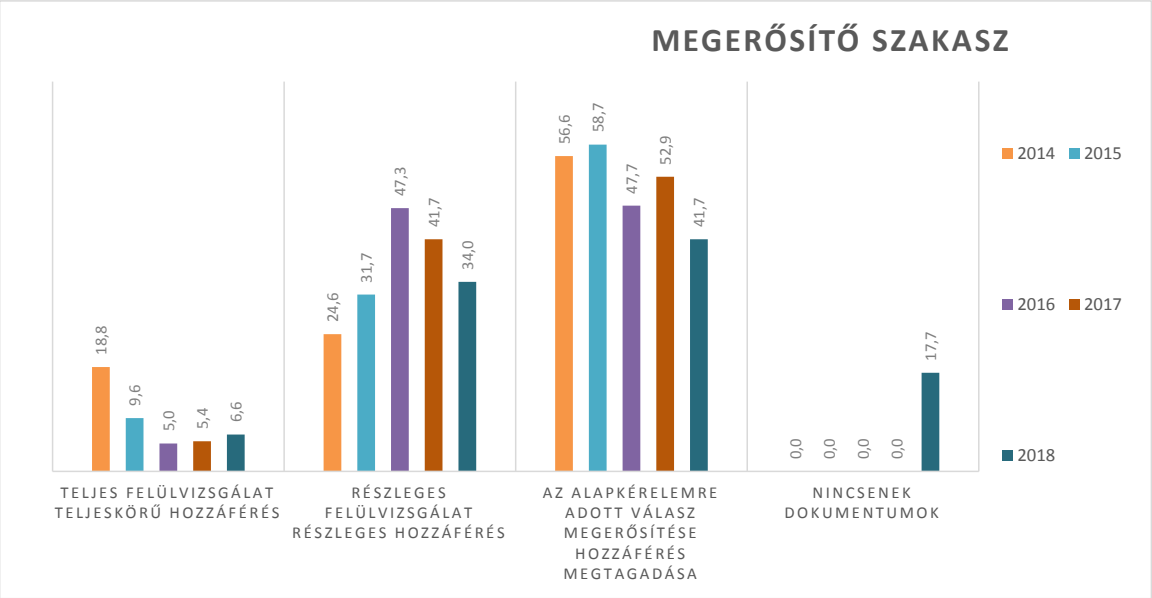
Az **alapkérelmi szakaszban** 2018-ban az esetek több mint 80,2 %-ában hagytak jóvá teljes vagy részleges körű hozzáférést (ezáltal csekély mértékű növekedést mutatva 2017 óta, amikor ez az arány 82 % volt).

Hasonlóképpen, a teljesen pozitív válaszok aránya kismértékben, a 2017. évi 61,8 %-ról 2018-ban 59,4 %-ra csökkent. Mindazonáltal a részlegesen pozitív válaszok aránya kismértékű növekedést mutatott (a 2017. évi 20,3 %-ról 2018-ban 20,8 %-ra).

Ezzel párhuzamosan folytatódott a hozzáférés teljes körű elutasítása arányának 2016 óta tapasztalható folyamatos, csekély mértékű csökkenése (az összes kérelem nagyjából 15,8 %-a, szemben a 2017. évi, illetve 2016. évi 18 %-kal és 19 %-kal).

2018-ban az alapkérelmekre adott, megerősítő kérelemmel fellebbezett válaszok hozzávetőlegesen 41,7 %-át erősítettek meg a **megerősítő szakaszban** (szemben a 2017. évi 52,9 %-kal). Az alapkérelmekre adott válaszok hasonló arányát (40,6 %) változtatták meg részben vagy teljesen (szemben a 2017. évi 47,1 %-kal).

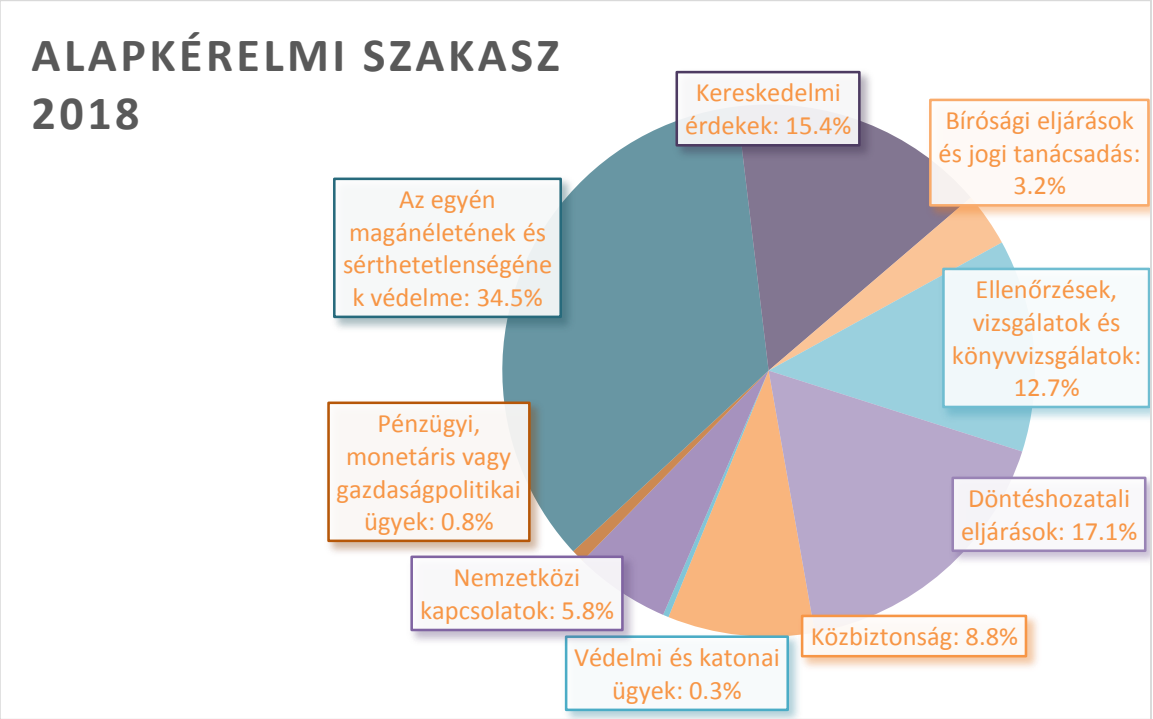

4.2. Hivatkozott kivételek a hozzáférési jog alól[38] (lásd a 10. táblázatot a mellékletben)

4.2.1. Alapkérelmi szakasz

2018-ban továbbra is *az egyén magánéletének és sérthetetlenségének* védelme[39] volt az a kivétel, amelyre az Európai Bizottság a leggyakrabban hivatkozott a hozzáférés (teljes vagy részleges) elutasításakor az alapkérelmi szakaszban. Az elutasítások 34,5 %-a során hivatkoztak erre, szemben a 2017. évi közel 31,4 %-kal. Az előző évekhez hasonlóan az elutasítások nagy része annak volt köszönhető, hogy a hatályos adatvédelmi jogszabályok értelmében ki kell törölni a nem vezető pozícióban dolgozó munkatársak vagy a harmadik fél képviselők nevét a dokumentumokból.

[38] Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke alapján.
[39] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja írja elő.

A második leggyakrabban hivatkozott kivétel a *kereskedelmi érdekek* védelme[40] volt. Erre a kivételre a teljes vagy részleges elutasítások több mint 15,4 %-ában támaszkodtak[41].

Ezt követte szorosan a harmadik helyen a *folyamatban lévő döntéshozatali eljárás* védelme[42], szintén több mint 15,1 %-os használati aránnyal[43].

Az Európai Bizottság továbbá az *ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának*[44] védelmével kapcsolatos kivételre is támaszkodott, noha csupán a (részben vagy teljesen) negatív válaszainak kevesebb, mint 12,7 %-ában (a 2017. évi majdnem 17,7 %-kal szemben). Az adatokban tükröződő csekély mértékű, de folyamatos csökkenés azt mutatja, hogy az intézmény egyre korlátozottabb körben használja ezt a kivételt.

A *közbiztonság* védelmével[45] kapcsolatos kivétel relatív használata jelentős növekedést mutatott (a 2017. évi 5,4 %-ról közel 8,8 %-ra 2018-ban).

A *nemzetközi kapcsolatok* védelmét[46] előíró kivételre az alapkérelmekre adott negatív válaszok közel 5,8 %-a hivatkozott, szemben a 2017. évi 4 %-kal, illetve a 2016. évi 3,4 %-kal, ami e kivétel bizottsági használatának csekély mértékű, de folyamatos növekedését mutatja.

Az 1049/2001/EK rendelet által előírt további kivételekre az intézmény az esetek kevesebb, mint 4-4 %-ában hivatkozott a kérelmezett dokumentumoknak az alapkérelmi szakaszban történő, teljes vagy részleges elutasítása során.

[40] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének első franciabekezdése írja elő.
[41] Szemben a 2017. évi 16,8 %-kal.
[42] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (3) bekezdésének első albekezdése írja elő.
[43] Szemben a 2017. évi 16,3 %-kal.
[44] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik franciabekezdése írja elő.
[45] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első franciabekezdése írja elő.
[46] Ezt a kivételt az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének harmadik franciabekezdése írja elő.

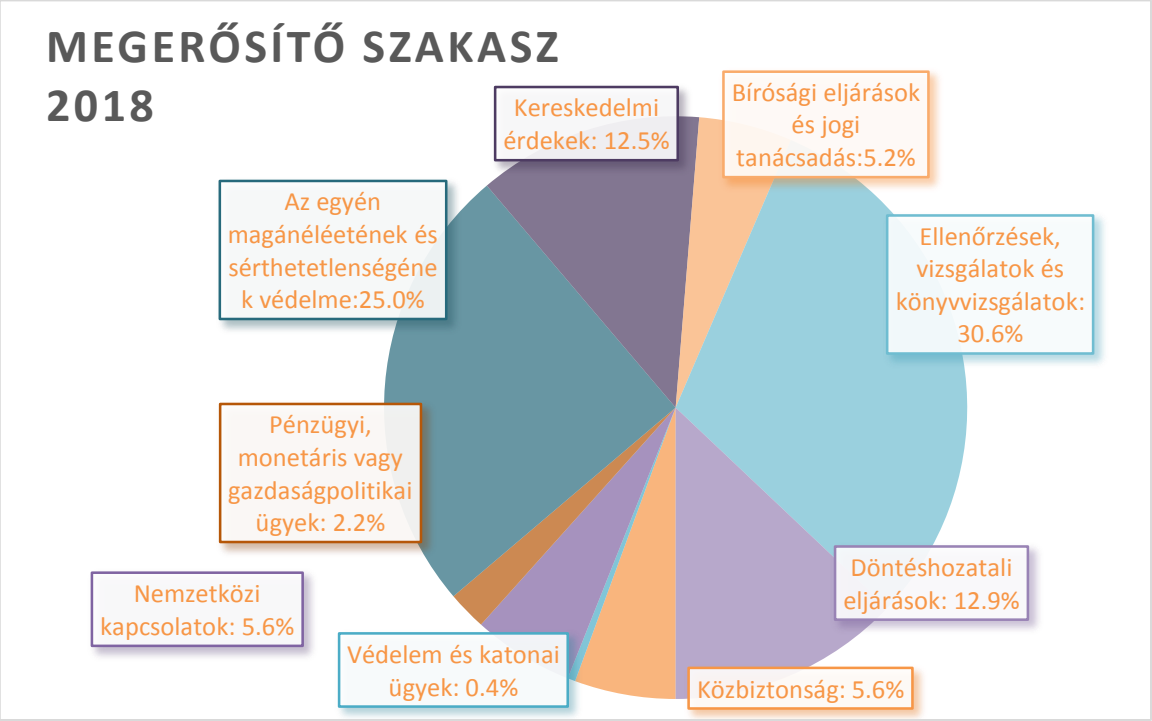
4.2.2. Megerősítő szakasz

Csakúgy, mint 2017-ben, a teljes vagy részleges elutasítás igazolásakor leggyakrabban hivatkozott indok *az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának* védelme volt (2018-ban 30,6 %, szemben a 2017. évi közel 35 %-kal).

A második helyen *az egyén magánéletének és sérthetetlenségének* védelmére szolgáló kivétel állt (25 % a 2017. évi 26,1 %-hoz képest). A *kereskedelmi érdekek* védelmére irányuló kivételre ritkábban hivatkoztak (2018-ban 12,5 % a 2017. évi 13,2 %-hoz képest), ezáltal a harmadik helyre került, megerősítve a használatában 2016 óta megfigyelt tartós csökkenést (akkor a megerősítő elutasítások 15,9 %-a hivatkozott e kivételre).

Az intézmény döntéshozatali eljárásának védelmét szolgáló kivétel a negyedik helyre került a hivatkozások 12,9 %-ával (a folyamatban lévő döntéshozatali eljárásra vonatkozó, közel 10,8 %-ot tartalmazóan). Ez az adat azt mutatja, hogy erre a kivételre egyre ritkábban hivatkoznak (miközben használata a 2016. évi 20,2 %-ról 2017-re már amúgy is 12,2 %-ra csökkent).

Az intézmény által ötödik leggyakrabban használt kivétel a közérdeket a *nemzetközi kapcsolatok*, illetve a *közbiztonság* tekintetében védő kivételek (5,6-5,6 %-kal).

5. AZ OMBUDSMANHOZ BENYÚJTOTT PANASZOK

Az ombudsman 2018-ben 29 panaszt zárt le a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek európai bizottsági elbírálásával kapcsolatban[47]. A panaszok többségét (egész pontosan 22-t) hivatali visszásság megállapítása nélkül zárt le[48]. Összehasonlításképpen, az európai ombudsman az utóbbi két évben kevesebb panaszt (2017-ben 25-öt, 2016-ban pedig 21-et) zárt le, miközben hasonló mennyiségű panasz (mindkét évben hat) zárult további vagy kritikai észrevételekkel[49].

2018 folyamán az ombudsman 29 olyan új vizsgálatot indított, ahol a panasz tárgya első- vagy másodsorban a dokumentumokhoz való hozzáférés volt, szemben a 2017. évi 25, illetve a 2016. évi 12 vizsgálattal.

Ez a statisztika megerősíti az új vizsgálatok számának 2017 óta tapasztalható jelentős emelkedését[50], és tükrözi azt, hogy az ombudsman nagyobb fontosságot tulajdonít ennek a tevékenységi területnek.

Ezt a fontosságot mutatja továbbá, hogy az európai ombudsman 2018. február óta egy új, úgynevezett „gyorsított eljárást" alkalmaz a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos panaszokra. Az új eljárás keretében az európai ombudsman kötelezettséget vállalt arra, hogy öt munkanapon belül határozatot hoz arról, indíthat-e új vizsgálatot, valamint hogy a panasz beérkezésétől számított 40 munkanapon belül határozatot hoz a „dokumentumokhoz való hozzáféréssel" kapcsolatos vizsgálatokkal összefüggésben[51].

6. BÍRÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLAT

Az Európai Unió bíróságai 2018-ban különböző bírósági eljárások keretében tovább bővítették az uniós intézmények dokumentumaihoz való hozzáféréssel kapcsolatos, már eddig is tekintélyes mennyiségű ítélkezési gyakorlatot. Ez az újonnan kialakított ítélkezési gyakorlat további útmutatásul fog szolgálni az Európai Bizottság gyakorlatához az 1049/2001/EK rendelet értelmében.

6.1. A Bíróság

A 2017. évi nyolc ítélettel szemben 2018-ban a Bíróság fellebbezési eljárás során csupán egyetlen olyan jelentősebb ítéletet hozott a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó, az 1049/2001/EK rendelet szerinti joggal kapcsolatosan, amelyben az Európai Bizottság félként szerepelt az eljárásban.

[47] A statisztika az Európai Csalás Elleni Hivatal kivételével az európai ombudsmannak valamennyi szervezeti egységgel kapcsolatos ügyeire vonatkozik.

[48] Az észrevételekkel ellátott négy ügy: 682/2014/JF, 351/2016/OV, 5/2016/OI és 7/2016/PL. 21 ügy zárult észrevétel/további intézkedés nélkül.

[49] Lásd a Bizottság jelentését az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2017. évi alkalmazásáról, 11. o.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/com_2018_663_f1_report_from_commission_en_v3_p1_988979.pdf, a továbbiakban: a dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 2017. évi éves jelentés.

[50] 2017-ben 25 új vizsgálatot indítottak, míg 2016-ban csupán 12-t, lásd: a dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 2017. évi éves jelentés, *i.m.* 11. o.

[51] https://www.ombudsman.europa.eu/en/letter/en/89730

Nevezett ítélet a *ClientEarth kontra Bizottság* ügyben született[52]. Az ítélet annyiban jelentős, amennyiben tisztázza azon „jogalkotási dokumentumok" körét, amelyek esetében szélesebb körű nyitottság szükséges.

A Bíróság, miközben elismeri, hogy az Európai Bizottságnak mérlegelési mozgástérre van szüksége ahhoz, hogy döntést hozhasson a meghozandó szakpolitikai döntések és a potenciálisan benyújtandó javaslatok kapcsán, úgy találta, hogy a hatásvizsgálatok összefüggésében összeállított dokumentumok jogalkotási dokumentumoknak minősülnek. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy az ilyen jellegű dokumentumokat nem védi a nyilvánosságra hozatal elutasításának az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (3) bekezdéséből eredő általános vélelme, különösen, ha azok környezeti információkat tartalmaznak[53].

A Bíróság hangsúlyozta továbbá, hogy a dokumentumok ideiglenes jellege önmagában, a kért dokumentum egyedi és konkrét vizsgálata nélkül nem indokolhatja az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (3) bekezdése első albekezdésének alkalmazását[54].

6.2. A Törvényszék

A Törvényszék 2018-ban 27 olyan ítéletet hozott a dokumentumokhoz való, az 1049/2001/EK rendelet szerinti hozzáférési joggal kapcsolatban, amelyben az Európai Bizottság félként szerepelt. Az Európai Bizottság ezek közül 26-ban az eljárásban részt vevő fél volt, egybe pedig beavatkozott. Az ügyek túlnyomó többségében az intézmény álláspontja került ki győztesen.

A fent említett 27 ügyből csak hat végződött a megtámadott intézményi határozat (részleges) megsemmisítésével[55], ezek közül egy a Parlamenttől származott.

Továbbá az Európai Bizottság határozatának (részleges) megsemmisítésével járó öt ügyből csak négy érintette a bizonyos dokumentumokhoz való hozzáférés megadásának intézmény általi (részleges) elutasítását. A fennmaradó egy, (részleges) megsemmisítést kimondó ítélet egy olyan határozatot érintett, amelyben az intézmény olyan dokumentumokhoz adott nyilvános hozzáférést, amelyekről a Törvényszék megállapította, hogy egy másik jogi keret alapján védettek.

Ezenfelül 19 ügy végződött az Európai Bizottság határozatával szembeni kereset teljes vagy részleges elutasításával.

Három ügyben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy nem szükséges határozathozatal, egy ügyben[56] pedig azt, hogy a bizottsági határozat megsemmisítése iránti kereset

[52] A Bíróság 2018. szeptember 4-i ítélete, C-57/16 P. sz. ügy, EU:C:2018:660., a továbbiakban: a ClientEarth ítélet.
[53] *Uo.*, 101. pont.
[54] *Uo.*, 111. pont.
[55] A Törvényszék 2018. december 5-i ítélete, *Falcon Technologies International LLC kontra Európai Bizottság*, T-875/16. sz. ügy, EU:T:2018:877; a Törvényszék 2018. május 3-i ítélete, *Máltai Köztársaság kontra Európai Bizottság*, T-653/16. sz. ügy, EU:T:2018:241, a Törvényszék 2018. november 27-i ítélete, *VG, MS általános örököseként kontra Európai Bizottság*, T-314/16. és T-435/16. sz. egyesített ügyek, EU:T:2018:841; a Törvényszék 2018. március 22-i ítélete, *De Capitani kontra Európai Parlament*, T-540/15, EU:T:2018:167; a Törvényszék 2018. október 4-i ítélete, *Daimler AG kontra Európai Bizottság*, T-128/14. sz. ügy, EU:T:2018:643; a Törvényszék 2018. február 7-i ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, T-852/16 sz. ügy, EU:T:2018:69.
[56] A Törvényszék 2018. május 15-i végzése, *Commune de Fessenheim és társai kontra Európai Bizottság*, T-726/17. sz. ügy, EU:T:2018:291.

elfogadhatatlan. Végezetül, egy további esetben az ügy nyilvántartásból történő törlését rendelte el.

A Törvényszék a 2018-ban összeállított ítélkezési gyakorlat keretében több kérdést is tisztázott, az eljárási szempontoktól kezdve az 1049/2001/EK rendelet végrehajtásából eredő anyagi jogi kérdésekig.

6.2.1. Egyes eljárási szabályok tisztázása

Az eljárási szabályok vonatkozásában a Törvényszék megismételte megállapítását, miszerint az alapkérelmekre a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében adott válasz elvben nem megtámadható, kivételes körülményeket kivéve: ha valamilyen hiba érvényteleníti, például elmulasztják tájékoztatni a felperest *jogorvoslati lehetőségeiről*, illetve ha az az intézmény végleges álláspontját képezi[57].

Csak a megerősítő határozat vált ki olyan joghatásokat, amelyek kihathatnak a felperes érdekeire, ezért csak az lehet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikk szerinti, megsemmisítés iránti kereset tárgya[58].

A megerősítő határozat értelmében az, hogy elmulasztották tájékoztatni a felperest a számára rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről, nem minősülhet a lényeges eljárási szabályok olyan megsértésének, amely a határozat megsemmisítését vonhatja maga után, mivel az ilyen mulasztás semmilyen hatást nem gyakorol a felperes jogi helyzetére. Ez a helyzet olyankor, ha a megtámadott határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatás hiánya ellenére azokról a felperesnek tudomása lehetett, és be tudta nyújtani a megsemmisítés iránti keresetet[59]. az intézmény továbbá a kérelem feldolgozásának bármely szakasza során – ideértve elsőként a megerősítő kérelem vizsgálatának szakaszát is – azonosíthat a kérelemhez kapcsolható új dokumentumokat[60].

Noha ténylegesen nem róható fel az intézménynek, hogy állítólagosan pontatlan kérelem alapján anélkül engedélyezte a dokumentumokhoz való hozzáférést, hogy a kérelmezőt előzetesen a kérelmének tisztázására hívta volna fel, az intézmény nem utasíthat el kérelmet mint nem eléggé pontosat anélkül, hogy a kérelmezőt előzetesen ne hívná fel kérelmének tisztázására[61].

A Törvényszék hangsúlyozta továbbá, hogy az 1049/2001 rendelet 7. és 8. cikkében előírt *határidők* egyetlen célja, hogy lehetővé tegye a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek gyors kezelését[62].

Következésképpen a Törvényszék megismételte, hogy az 1049/2001/EK rendelet 7. és 8. cikkében előírt határidők túllépése nem eredményezi az intézmény megfosztását

[57] A Törvényszék 2018. december 11-i ítélete, *Arca Capital Bohemia a.s. kontra Európai Bizottság*, T-441/17. sz. ügy, EU:T:2018:899., 18-20. pont.
[58] A Törvényszék 2018. október 9-i ítélete, *Pint kontra Európai Bizottság*, T-634/17. sz. ügy, EU:T:2018:662., 17. pont.
[59] A Törvényszék 2018. február 5-i ítélete, *Edeka-Handelsgesellschaft Hessenring mbH kontra Európai Bizottság*, T-611/15. sz. ügy, EU:T:2018:63., 47-50. pont.
[60] A Törvényszék ítélete, *Máltai Köztársaság kontra Európai Bizottság, i.m.* 84. pont.
[61] Uo., 82. pont.
[62] Uo., 85. pont.

határozat meghozatalára vonatkozó jogkörétől, és nem minősül kellő indoknak a határozat megsemmisítéséhez[63].

Ez a következtetés nem befolyásolja azt a tényt, hogy ezzel szemben a megsemmisítés iránti kereset indítására előírt határidő kényszerítő erejű, és maga után vonja a határidőn túl megkezdett eljárás elfogadhatatlanságát[64].

A Törvényszék megerősítette továbbá, hogy valamely intézmény nyilatkozata a *meglévő dokumentumok hiányáról* a jogszerűség vélelmét élvezi[65]. Emellett egy intézmény határozatának jogszerűségét a meghozatalakor meglévő ténybeli elemek és jogszabályok alapján kell értékelni[66], ezért annak jogszerűségével kapcsolatban a bírósági szakaszban nem hozhatók fel új érvek[67].

Ami az intézmény által benyújtandó indoklást illeti, a Törvényszék megerősítette, hogy az állhat a kért dokumentumok jellegének és tartalmának leírásából, azon körülmények bemutatásából, amelyek között a dokumentumok létrejöttek, valamint a megtagadási okokból[68].

Az indokolás célja, hogy világosan és kétértelműségtől mentesen fogalmazza meg a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az a kérelmező számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye[69].

Az indoklás ezért akkor megfelelő, ha abból a kérelmező számára megérthető és ellenőrizhető egyfelől, hogy a hivatkozott kivétel ténylegesen vonatkozik-e a kért dokumentumra, másfelől, hogy az e kivétellel kapcsolatos védelmi szükséglet valós-e[70].

Az intézmény ezért nem köteles az okfejtés alapjául szolgáló értékelés minden egyes aspektusát indokolni[71], illetve minden releváns ténybeli és jogi elemet részletezni[72], és adhat indoklást dokumentumkategóriánként[73].

Emellett bizonyos esetekben elegendő lehet hivatkozni a felperes tudomására hozott korábbi határozatban szereplő indoklásra[74].

A Törvényszék megismételte, hogy a *részleges hozzáférést* az arányosság elvének tükrében kell megvizsgálni. Ezért meg kell adni a részleges hozzáférést, ha az intézmény

[63] Uo., 86. pont; a Törvényszék 2018. július 11-i ítélete, *Rogesa kontra Európai Bizottság*, T-643/17. sz. ügy, EU:T:2018:423., 43. és 48. pont.
[64] A Törvényszék végzése, *Commune de Fessenheim és társai kontra Európai Bizottság, i.m.*, 30-31. pont.
[65] A Törvényszék 2018. április 23-i ítélete, *Verein Deutsche Sprache eV kontra Európai Bizottság*, T-468/16. sz. ügy, EU:T:2018:207., 35. pont.
[66] A Törvényszék ítélete, a *Rogesa kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 91. pont; a Törvényszék 2018. december 5-i ítélete,
Sumner kontra Európai Bizottság, T-152/17. sz. ügy, EU:T:2018:875, 42. pont.
[67] A Törvényszék 2018. február 27-i ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, T-307/16. sz. ügy, 133. és 140. pont.
[68] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 89. pont.
[69] A Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 80. pont.
[70] A Törvényszék 2018. február 8-i ítélete, *Pagkyprios organismos ageladotrofon (POA) Dimosia Ltd kontra Európai Bizottság*, T-74/16. sz. ügy, EU:T:2018:75., 77. pont.
[71] A Törvényszék ítélete, *Falcon Technologies International LLC kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 69. pont.
[72] A Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 80. pont.
[73] A Törvényszék ítélete, *Pagkyprios organismos ageladotrofon (POA) Dimosia Ltd kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 78. pont.
[74] A Törvényszék ítélete, *Edeka-Handelsgesellschaft Hessenring mbH kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 37-38. pont.

által a dokumentumhoz való hozzáférés megtagadásával elérni kívánt cél úgy is megvalósítható, ha az intézmény a védelmezni kívánt közérdeket esetlegesen sértő részek elfedésére szorítkozik[75].

Nem az intézmény feladata annak meghatározása, hogy a felperes számára mi bír jelentőséggel[76]. Következésképpen az intézménynek hozzáférhetővé kell tennie a dokumentumok azon részeit, amelyek „tisztán leíró jellegűek", feltéve, hogy azok nem tartalmaznak az utóbbiban szereplő kivételek alá tartozó jogi vagy stratégiai tételeket[77]. Mindazonáltal nincs szükség részleges hozzáférésre akkor, ha az a dokumentum majdnem teljes tartalmának kiürítését eredményezné[78].

Ami azokkal a *tagállamokkal folytatott konzultációt* illeti, amelyekből az iratok származnak, a Törvényszék emlékeztet arra, hogy amennyiben egyértelműen egyetlen kivétel áll fenn, nincs szükséges erre a követelményre[79]. Ugyanakkor nevezett konzultáció keretében elegendő a tagállam ellenvetéseinek *prima facie* vizsgálata, az intézménynek nem kell elvégeznie azok teljes körű vizsgálatát[80].

Mindazonáltal a tagállam nem rendelkezik általános és feltétel nélküli vétójoggal, amennyiben az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke értelmében megfelelő indoklással kell szolgálnia[81].

Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy más harmadik felekkel ellentétben a tagállamok hivatkozhatnak az intézmény döntéshozatali eljárásának védelmére irányuló kivételre, és kérhetik az intézménytől, hogy a tőlük származó dokumentumot ne tegye hozzáférhetővé[82]. Emellett annak a tagállamnak, amelyik a szóban forgó dokumentum szerzője, nem szükséges előzetesen külön hivatalos kérelmet benyújtania ahhoz, hogy jogosult legyen kifogást benyújtani[83].

Mindezek alapján az intézmény határozatának nem elég azt a tényt rögzítenie, hogy az érintett tagállam ellenezte a kért dokumentumhoz való hozzáférést, hanem azt is ismertetnie kell, hogy az adott tagállam mivel indokolta a hozzáférési jog alóli, az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkében meghatározott kivételek valamelyikének alkalmazását[84].

Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy a tagállamok az intézmények határozatainak jogszerűségét kérdésessé tévő bármely jogalapot felhozhatnak az Európai Unió

[75] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 110-111. pont.
[76] A Törvényszék ítélete, *Falcon Technologies International LLC kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 102. pont.
[77] A Törvényszék 2018. február 7-i ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, T-851/16 sz. ügy, EU:T:2018:69., 120. pont.
[78] A Törvényszék ítélete, *Falcon Technologies International LLC kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 104. pont.
[79] A Törvényszék 2018. szeptember 19-i ítélete, *Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-Ouest (port de Brest) kontra Európai Bizottság*, T-39/17. sz. ügy, EU:T:2018:560., 110. pont.
[80] A Törvényszék 2018. február 8-i ítélete, *Pagkyprios organismos ageladotrofon (POA) Dimosia Ltd kontra Európai Bizottság*, T-74/16. sz. ügy, EU:T:2018:75., 66-67. pont.
[81] A Törvényszék 2018. november 21-i ítélete, *Stichting Greenpeace Nederland és Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) kontra Európai Bizottság*, T-545/11 RENV. sz. ügy, EU:T:2018:817, 40. és 41. pont.
[82] A Törvényszék ítélete, *Pagkyprios organismos ageladotrofon (POA) Dimosia Ltd kontra Európai Bizottság, i.m.*, 36-38. és 40-42. pont.
[83] Uo., 33. pont.
[84] Uo., 56. pont.

működéséről szóló szerződés 263. cikkében előírt, az érintett tagállam hatékony jogorvoslathoz való jogából következően[85].

[85] A Törvényszék 2018. május 3-i ítélete, *Máltai Köztársaság kontra Európai Bizottság*, T-653/16. sz. ügy, EU:T:2018:241., 41. és 42. pont.

Ugyanakkor a tagállamok a dokumentumokhoz való hozzáférést engedélyező határozat tekintetében nem hivatkozhatnak az alapkérelmek, illetve a megerősítő kérelmek intézményi kezelésével kapcsolatos eljárási szabálytalanságokra, ideértve a kizárólag a kérelmező javára bevezetett határidőket is[86].

A Törvényszék azt is megerősítette, hogy az intézmény tagállammal szemben fennálló *együttműködésre vonatkozó kötelezettségének* megsértése érintheti az intézmény e tagállamtól származó dokumentumokhoz való hozzáférést engedélyező határozatának jogszerűségét[87].

Az Európai Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a jogsértés megszüntetésére kötelező határozat kiadására a jogi aktus jogszerűségének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikke alapján történő felülvizsgálata keretében. Mindezek alapján nem kötelezheti az intézményt arra, hogy hozzáférést biztosítson a kért dokumentumokhoz[88].

A Törvényszék emellett megerősítette korábbi ítélkezési gyakorlatát, melynek értelmében abban az esetben, ha az intézmény a megtámadott határozat formális visszavonása nélkül egy új, a kért dokumentumokhoz való hozzáférést engedélyező pozitív határozatot hozott, és ezáltal teljes mértékben eleget tett a kérelmező követelésének, a továbbiakban már nincs szükség határozathozatalra a negatív határozat megsemmisítése iránti kereset tárgyában[89].

6.2.2. Egyes anyagi jogi szabályok tisztázása

A Törvényszék 2018-ban emellett az 1049/2001/EK rendelet több anyagi jogi szabályával is foglalkozott.

Ami a *nemzetközi kapcsolatok védelmére* irányuló kivételt[90] illeti, a Törvényszék számos esetben elismerte, hogy az intézmény széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak keretében[91].

Az ilyen széles mérlegelési jogkört a védett érdekek különösen érzékeny és alapvető jellege, valamint annak szükségessége indokolja, hogy az intézménynek különösen óvatosan kell eljárnia a jellegüknél fogva összetett és kényes határozatok meghozatalakor[92].

A Törvényszék szerint az intézményre ruházott e széles mérlegelési mozgástér összhangban van a rendelet 4. cikkében meghatározott kivételek szigorú értelmezésének elvével[93].

---

[86] Uo., 87. és 88. pont.

[87] Uo., 100. pont.

[88] A Törvényszék 2018. október 9-i ítélete, *Sárossy kontra Európai Bizottság*, T-633/17. sz. ügy, EU:T:2018:663., 19-20. pont. Lásd még: *Rogesa kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 19. pont.

[89] A Törvényszék 2018. július 19-i végzése, *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych kontra Európai Bizottság*, T-750/17. sz. ügy, EU:T:2018:506., 15-17. pont.

[90] Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik franciabekezdésében meghatározottak szerint.

[91] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 40-41. pont. Lásd továbbá: a Törvényszék 2018. július 11-i ítélete, *ClientEarth kontra Európai Bizottság*, T-644/16. sz. ügy, EU:T:2018:429., 23-24. pont, jelenleg fellebbezési szakaszban van; a Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 77. pont.

[92] A Törvényszék ítélete, *ClientEarth kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 23. pont; valamint a Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 79. pont.

[93] Uo., 25. pont.

A Törvényszék megállapította, hogy ebből kifolyólag a nemzetközi kapcsolatok védelmére irányuló kivétel jogszerűségének törvényszéki felülvizsgálata behatárolt, és az eljárási és indokolási szabályok betartásának, a tények tárgyi pontosságának, valamint a nyilvánvaló mérlegelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának vizsgálatára korlátozódik[94].

A Törvényszék emellett hangsúlyozta a nemzetközi kapcsolatok védelmére irányuló kivétel kötelező jellegét, amelyet ezért az 1049/2001/EU rendelet 4. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt többi kivételtől eltérően nem lehet figyelmen kívül hagyni a dokumentumok hozzáférhetővé tételéhez fűződő semmilyen nyomós közérdek miatt[95].

A *személyiség és a magánszemély becsületének* védelmére irányuló kivétel kapcsán[96] a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a magánélet fogalma magában foglalja a szakmai tevékenységre vonatkozó személyes adatokat is[97]. Az uniós intézmények személyzetének személyes adatai ezért elvben e kivétel alapján védelmet élveznek, függetlenül a „köztisztviselő interpellálására vonatkozó jogtól”[98].

A Törvényszék hangsúlyozta, hogy ez a jog semmi esetre sem gyakorolható a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó, az 1049/2001/EK rendeletben meghatározott mechanizmusok keretében[99]. A Törvényszék ezenfelül megerősítette, hogy valamely személy jóhírnevének és becsületének védelméhez való joga a magánélet tiszteletben tartásához való jog szerves részét képezi[100].

A szervezetek jó hírneve azok állami, illetve magán jellegétől függetlenül szintén jogosult bizony fokú védelemre, bár csak a *kereskedelmi érdekek* védelmére irányuló kivétel keretében[101]. E kivétel kapcsán a Törvényszék úgy ítélt meg, hogy a valamely közérdekű feladattal megbízott magánvállalkozások jogosultak lehetnek jó hírnevük védelmére kereskedelmi érdekeik részeként, amennyiben a piacon aktív bármely szereplő jó hírneve alapvető fontosságú gazdasági tevékenységének végzéséhez a piacon[102].

A Törvényszék megerősített továbbá, hogy az állami tulajdonban lévő vállalkozások az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése értelmében vett kereskedelmi érdekekkel rendelkezőként ismerhetők el[103].

---

[94] *Ugyanott.*

[95] Uo., 98. pont.

[96] Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) b) pontjának harmadik franciabekezdésében meghatározottak szerint.

[97] A Törvényszék ítélete, *Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-Ouest (port de Brest) kontra Európai Bizottság*, 38. pont; valamint a Törvényszék ítélete, *VG, MS örököseként kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 64. pont.

[98] Ugyanott, 43. és 44. pont.

[99] Uo., 46. pont.

[100] Uo., 100. pont. A Törvényszék még egy érdekes ítéletet hozott az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti, a személyiség és a magánszemély becsületének védelmével kapcsolatos kivétellel összefüggésben, nevezetesen a 2018. szeptember 25-i ítéletet, *Maria Psara és mások kontra Parlament*, T-639/15–T-666/15. és T-94/16. sz. ügyek, EU:T:2018:602. Azonban ez a jelentés, amely a rendelet Európai Bizottság általi végrehajtásával foglalkozik, nem vizsgálta ezt az ítéletet, mivel az intézmény sem közvetlen, sem beavatkozó félként nem volt érintett az eljárásban.

[101] Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdése pontjának első franciabekezdésében meghatározottak szerint.

[102] A Törvényszék ítélete, *Falcon Technologies International LLC kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 51-53. pont.

[103] A Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 108. pont.

A Törvényszék ezenfelül úgy ítélte meg, hogy a vállalkozások által az Európai Bizottság számára a szabályozási keretrendszernek való megfelelés érdekében átadott olyan érzékeny üzleti információk, mint például az üzleti stratégiáikkal kapcsolatos adatok, mint „kereskedelmi érdekek” védhetők[104].

Ezenfelül az ilyen érdekek védelmére (hasonlóan a személyiség és a magánszemély becsületének védelméhez) az 1049/2001/EK rendelet által a nyilvános hozzáférhetővé tétel alóli egyéb kivételekre előírt maximum 30 éves időtartamon túl is lehet hivatkozni[105].

A *bírósági eljárások* védelmére irányuló kivétel kapcsán a Törvényszék megismételte, hogy arra nem lehet hivatkozni a nem kifejezetten folyamatban lévő bírósági eljárással kapcsolatban létrehozott dokumentumokkal összefüggésben[106].

A Törvényszék hangsúlyozta továbbá, hogy a *jogi tanácsadásra* vonatkozó kivétel vonatkozhat az Európai Bizottság jogi szolgálatának az intézmény, továbbá valamely tagállam és harmadik állam képviselői közötti politikai párbeszéd céljából készített előzetes belső álláspontjaira[107].

Ez különösen igaz olyankor, ha az előkészítő álláspontot sietve, bizonyos politikai érzékenységet mutató területen dolgozták ki. Ilyen körülmények között a hozzáférhetővé tétel előre látható módon ténylegesen sértené az intézmény ahhoz fűződő érdekét, hogy a különböző szervezeti egységeitől őszinte, objektív és teljes körű véleményeket kérhessen és kaphasson a végleges álláspontja kidolgozása érdekében[108].

A *vizsgálatok céljának* védelmére irányuló kivétellel[109] összefüggésben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a „vizsgálat” fogalma az uniós jog önálló fogalma. Következésképpen értelmezésekor többek között annak szokásos értelmét, valamint azon összefüggést is figyelembe kell venni, amelybe illeszkedik[110].

Ezért „vizsgálatnak” minősül az Európai Bizottság olyan strukturált és formalizált eljárása, amelynek célja információk összegyűjtése és elemzése annak érdekében, hogy ezen intézmény állást tudjon foglalni a szerződésekben előírt feladatai ellátása keretében.

Ugyanakkor ezen eljárásnak nem kell feltétlenül valamely jogsértés vagy szabálytalanság feltárására vagy az azok elleni fellépésre irányulnia. A „vizsgálat” fogalma magában foglalhatja az Európai Bizottság arra irányuló tevékenységét is, hogy megállapítsa a tényállást valamely adott helyzet értékelése céljából[111].

---

[104] A Törvényszék 2018. december 12-i ítélete, *Deutsche Umwelthilfe eV kontra Európai Bizottság*, T-498/14. sz. ügy, EU:T:2018:913., 133. pont.
[105] A Törvényszék ítélete, *Rogesa kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 90. pont.
[106] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 69-72. pont.
[107] Ugyanott, 87-88. pont.
[108] *Ugyanott.*
[109] Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdése pontjának harmadik franciabekezdésében meghatározottak szerint.
[110] A Törvényszék ítélete, *Daimler AG kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 130. pont.
[111] Ugyanott, 131-132. pont.

A Törvényszék továbbá kimondta, hogy egy *EU-Pilot eljárás* fényében a dokumentumok bizalmassága általános vélelmének alkalmazásával a kivétel alkalmazható maradhat annak (hosszú) ideiglenes felfüggesztése ellenére is, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását követően[112].

Az *állami támogatási ügyiratokkal* kapcsolatos kivétel alkalmazása kapcsán a Törvényszék megerősítette az azokban található dokumentumok bizalmas jellege vélelmének fennállását, és tisztázta, hogy ez a vélelem nem csak a magánszemélyekkel, hanem az ágazati vizsgálatokkal kapcsolatban is fennáll[113]. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a szóban forgó dokumentumok nincsenek bizalmas jelzéssel ellátva[114].

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 258. cikke szerinti *kötelezettségszegési eljárást* illetően a Törvényszék megerősítette annak a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendszer keretében elfoglalt, a Bíróság által már elismert sajátos pozícióját[115].

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a kötelezettségszegési eljárás a teljes körű átláthatóság biztosítását gátló jellemzőkkel bír, még az olyan érzékeny területeken is, mint a környezet[116].

A Törvényszék ezért megerősítette a bizalmas jelleg általános vélelmének alkalmazását a jogsértési ügyek részét képező dokumentumokkal összefüggésben[117], függetlenül attól, hogy alkalmazható-e az 1049/2001/EK rendeletnél szigorúbb keretet előíró egyedi rendelet[118]. Ez az általános vélelem mentesíti az intézményt a részleges közzététel alól[119].

A *kartellekkel* kapcsolatos vizsgálatokat illetően[120] a Törvényszék megerősítette, hogy a bizalmasság korábbi ítélkezési gyakorlat keretében már elismert általános vélelme alkalmazandó, függetlenül a hozzáférés iránti kérelem által érintett dokumentumok számától, akkor is, ha csak egyetlen dokumentum képezte a kérelem tárgyát[121].

Ezzel kapcsolatban a Törvényszék hangsúlyozta, hogy ez minőségi szempont, azazhogy a dokumentumok ugyanazon eljárásra vonatkoznak, és nem mennyiségi szempont (azazhogy a hozzáférés iránti kérelem sok vagy kevés dokumentumra vonatkozik)[122].

---

[112] A Törvényszék ítélete, *Pint kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 38. pont; valamint *Sárossy kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 41. pont.
[113] A Törvényszék ítélete, *Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-Ouest (port de Brest) kontra Európai Bizottság*, 64. és 91. pont.
[114] Uo., 106. pont.
[115] A Törvényszék 2018. december 5-i ítélete, *Liam Campbell kontra Európai Bizottság*, T-312/17. sz. ügy, EU:T:2018:876., 32. pont.
[116] Uo.
[117] Uo., 29. pont.
[118] Uo., 33. pont.
[119] Uo., 49. pont.
[120] Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke alapján.
[121] A Törvényszék ítélete, *Edeka-Handelsgesellschaft Hessenring mbH kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 71. pont.
[122] Ugyanott, 72-73. pont.

Ezért a bizalmasság általános vélelme az ügyirat különleges tartalomjegyzékére is vonatkozik, azon különleges jellege ellenére is, hogy nincs saját tartalma[123].

E vélelemnek négy fő oka van. Először is a tartalomjegyzék a szóban forgó eljárás ügyiratát rendezi, ezáltal az ügyirat dokumentumainak összességébe tartozik. Másodszor felsorolja az ügyiratba tartozó összes dokumentumot, címet ad nekik, és beazonosítja azokat. Harmadszor olyan dokumentumnak minősül, amely jellegénél fogva visszatükrözi az ügyirat dokumentumainak összességét, valamint az említett dokumentumokkal kapcsolatban bizonyos információkat nyújt. Negyedszer a tartalomjegyzék alapján látható az Európai Bizottság által a kartelljogi eljárásban tett összes lépés. Következésképpen a tartalomjegyzék a kartellügyek esetében az ügyirat tartalmát illetően releváns és pontos információkat tartalmazhat[124].

Mindezek alapján a Törvényszék megerősítette, a bizalmasság általános vélelmének alkalmazása alapjául szolgáló kritérium az, hogy az a dokumentum, amelynek hozzáférhetővé tételét kérik, az EUMSZ 101. cikk alkalmazásával kapcsolatos eljárásra vonatkozó közigazgatási ügyiratba tartozik-e[125].

A döntéshozatali eljárás védelme alóli kivételt illetően a Törvényszék tisztázta, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a háromoldalú egyeztetések során létrejött ideiglenes megállapodásokra nem áll fenn a hozzáférhetővé tétel megtagadására vonatkozó általános vélelem, függetlenül attól, hogy a jogalkotási eljárás még folyamatban van[126].

A Törvényszék hangsúlyozta azonban, hogy az intézmény kellően indokolt esetekben, a döntéshozatali eljárás védelmével kapcsolatos kivétel alapján megtagadhatja a jogalkotási dokumentumokhoz, köztük a háromoldalú egyeztetések keretében elkészített dokumentumokhoz való hozzáférést. A Törvényszék megjegyezte, hogy e kivétel nem zárja ki a jogalkotási eljárást az alkalmazási köre alól[127].

A Törvényszéknek 2018-ban lehetősége adódott a *nyomós közérdek* fogalmának tisztázására is. Utóbbi kulcsfontosságú szerepet tölt be az 1049/2001/EK rendelet keretében, amennyiben elsőbbséget élvez a kért dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadását indokoló egyes kivételekkel szemben[128].

Ezzel összefüggésben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a hozzáférést kérelmező fél feladata, hogy igazolja a nyomós közérdek fennállását[129]. Az ezzel kapcsolatos érveket a kérelmezőnek kell felhoznia, legkésőbb a megerősítő szakaszban (a megerősítő határozat intézmény általi elfogadását megelőzően). A bírósági szakaszban nem hozhatók fel új érvek[130].

---

[123] Ugyanott, 76-78. pont.
[124] Uo., 76. pont.
[125] Uo., 85. pont.
[126] A Törvényszék ítélete, *De Capitani kontra Európai Parlament*, *i.m.* 84. pont.
[127] Uo., 112. pont.
[128] Nevezetesen az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) és (3) bekezdésében meghatározott kivételekkel szemben.
[129] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 97. pont; valamint a Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 127. pont.
[130] A Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 133. pont.

A cáfolhatatlan nyomós közérdekre hivatkozó kérelmezőnek be kell mutatnia, hogy a kért dokumentumok hozzáférhetővé tétele hogyan járul hozzá ezen érdek védelméhez a szóban forgó ügyben[131].

A Törvényszék megismételte továbbá, hogy az olyan általános megfontolások, mint „a polgárok kormányintézményekbe vetett bizalma megerősítésének érdeke”[132] vagy „a nyilvánosságnak az intézmények munkájáról való tájékoztatásának joga”[133] önmagukban nem igazolják a nyomós közérdek fennállását. Ez különösen igaz azokon a területek esetében, amelyeken az intézmény rendszeresen sajtóközleményeket tesz közzé[134].

Mindazonáltal a Törvényszék elismerte, hogy a felperesek hivatkozhatnak az átláthatóság elvére a nyomós közérdek indoklásakor, feltéve, hogy igazolják, hogy a szóban forgó ügyben az miért bír olyan „különös nyomatékkal”[135].

Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az átláthatóság elve eltérő súllyal esik latba attól függően, hogy a kért dokumentum az intézmény tevékenységének jogalkotási vagy közigazgatási területével kapcsolatos[136].

A Törvényszék megerősítette továbbá, hogy a „nyomós közérdek” fogalma objektív és általános jellegű. Következésképpen, a felperesek okirati bizonyítékoknak a nemzeti bíróságok előtti bemutatására vonatkozó érdeke nem minősül a rendelet értelmében vett nyomós közérdeknek. Az ilyen érdek magánérdeknek minősül[137]. Az Európai Bizottságot nem lehet a más módon el nem érhető bizonyítékokhoz való hozzáférés céljára felhasználni[138].

A felpereseknek ezért a nemzeti jogrend által számukra elismert jogorvoslati lehetőségeket és bizonyítékszerzési eszközöket alkalmazva kell a bíróságok előtt eljárniuk[139]. Hasonlóképpen, a nemzeti eljárások életképessége értékelésének célja szintén magánérdeknek minősül[140].

---

[131] A Törvényszék 2018. október 9-i ítélete, *Éva Erdősi Galcsikné kontra Európai Bizottság*, T-632/17. sz. ügy, EU:T:2018:664., 44-45. pont.

[132] A Törvényszék 2018. december 11-i ítélete, *Arca Capital Bohemia a.s. kontra Európai Bizottság*, T-440/17. sz. ügy, EU:T:2018:898., 76. pont.

[133] A Törvényszék ítélete, *Liam Campbell kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 64. pont; valamint *Sumner kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 64. pont.

[134] A Törvényszék ítélete, *Liam Campbell kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 64. pont.

[135] A Törvényszék ítélete, *Access Info Europe kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 105. pont; valamint *Eva Erdősi Galcsikné kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 49. pont.

[136] A Törvényszék ítélete, *Arca Capital Bohemia a.s. kontra Európai Bizottság*, T-441/17. sz. ügy, EU:T:2018:899., 75. pont.

[137] A Törvényszék ítélete, *Sárossy kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 32. pont.

[138] Lásd a korábbi ítélkezési gyakorlatot: többek között a Törvényszék 2014. szeptember 25-i ítélete, *Darius Nicolai Spirlea és Mihaela Spirlea kontra Európai Bizottság*, T-306/12. sz. ügy, EU:T:2018:816., 99. pont.

[139] *Ugyanott.*

[140] A Törvényszék ítélete, *Sumner kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 62. pont.

6.2.3. A rendelet egyéb eszközökkel való kölcsönhatásának tisztázása

A Törvényszék 2018-ban emellett az 1049/2001/EK rendelet egyéb meghatározott eszközökkel való kölcsönhatásával is foglalkozott.

A Törvényszék elsőként az 1049/2001/EK rendelet és az úgynevezett *közös halászati politikáról szóló rendelet*[141] hatályát tisztázta. Utóbbi az előbbitől eltérő célt szolgál: nevezetesen azt, hogy létrehozzon egy ellenőrzési, felügyeleti és végrehajtási rendszert, amely biztosítja a közös halászati politika szabályainak betartását[142].

Mivel egyik rendelet sem tartalmaz a másikkal szembeni elsőbbséget kifejezetten előíró rendelkezést, e két rendeletet a másikkal összeegyeztethető módon kell alkalmazni, ami ennélfogva biztosítja a koherens alkalmazást[143].

Következésképpen, amennyiben az 1049/2001/EK rendeleten alapuló valamely kérelem a közös halászati politikáról szóló rendelet szerinti adatokat tartalmazó dokumentumokhoz való hozzáférés engedélyezésére irányul, ez utóbbi rendelet a keretében összegyűjtött és kicserélt adatok bizalmas kezelésére vonatkozó rendelkezési teljes mértékben alkalmazandóvá válnak[144].

Ezen rendelkezések nem képeznek az 1049/2001/EK rendelet által előírt, a nyilvánosság számára történő dokumentumokhoz való hozzáférés általános szabályaitól eltérő jogszabályt, hanem inkább a bizonyos adatok megerősített védelmét biztosító különös szabályok körébe tartoznak[145]. Ilyenformán a Törvényszék megerősítette, hogy a valamely tagállam által a közös halászati politikáról szóló rendelet keretében közölt adatok hozzáférhetővé tételének abszolút feltétele az érintett tagállam előzetes beleegyezése[146].

Másodszor, a Törvényszék tisztázta az 1049/2001/EK rendelet és az *aarhusi rendelet*[147] közötti kapcsolatot. Utóbbi a környezeti információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatos részletes szabályokat vezet be a dokumentumokhoz való hozzáférés általános rendszerébe. A Törvényszék ezzel kapcsolatban megerősítette, hogy az aarhusi rendelet, amelynek célja az Aarhusi Egyezmény alkalmazása az Európai Unió intézményeire és szerveire, nem vonatkozik az Európai Atomenergia-közösségre[148].

A Törvényszék megállapítása többek között az aarhusi rendelet címén alapul, amely kifejezetten a „közösségi intézményeket és szerveket” említi (anélkül, hogy annak

---

[141] A Tanács 1224/2009/EK rendelete (2009. november 20.) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről, Hivatalos Lap L 343., 2009.12.22., 1. o. (a továbbiakban: a közös halászati politikáról szóló rendelet).

[142] A Törvényszék ítélete, *Máltai Köztársaság kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 136. pont.

[143] Uo., 137. és 140. pont.

[144] Uo., 142. pont.

[145] Uo., 139. pont.

[146] Uo., 150., 162. és 173. pont.

[147] Az Európai Parlament és a Tanács 1367/2006/EK rendelete (2006. szeptember 6.) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról, Hivatalos Lap L 264., 2006.9.25., 13. o. (a továbbiakban: az aarhusi rendelet).

[148] A Törvényszék ítélete, *CEE Bankwatch Network kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 48-50. pont.

alkalmazását kiterjesztené más jogalanyokra, mint például az Európai Atomenergia-közösség keretébe tartozó intézményekre és szervekre), valamint a rendelet preambulumán, mely kizárólag az EK-Szerződést említi[149]. Az EAK-Szerződés végrehajtása keretében elfogadott jogi aktusokra nem vonatkoznak mindenképpen azok a kötelezettségek, amelyek az Európai Unió keretében alkalmazandók, mivel az Európai Atomenergia-közösség és az Európai Közösség, amely jelenleg az Európai Unió, különböző szervezetek, amelyeket különböző szerződések hoztak létre, amelyek különböző jogi személyiséggel rendelkeznek[150].

A Törvényszék hangsúlyozta továbbá, hogy az aarhusi rendelet nem érinti a bizalmasság általános vélelmének a vizsgálatok keretében történő alkalmazhatóságát[151]. Az eszköz továbbá nem szab olyan követelményt sem, hogy az 1049/2001/EK rendeletben előírt kivételek vonatkozásában az elutasítás indokait szűken kell értelmezni a környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információkat tartalmazó dokumentumokkal összefüggésben[152].

A Törvényszék továbbá részletesen kifejtette az aarhusi rendelet „környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információ" fogalma hatályának meghatározását[153]. Ez a fogalom áll a hozzáférésre vonatkozó, kiterjesztett jog középpontjában, amennyiben maga után vonja a közzétételhez fűződő nyomós közérdek fennállására vonatkozó vélelmet (kivéve a vizsgálatokkal, és különösen a jogsértésekkel kapcsolatos dokumentumok esetében)[154].

Ilyenformán a „környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információ" fogalma nem foglal magában minden, a környezetbe való kibocsátással kapcsolatba hozható információt[155].

Ezért a gyártott termékek tonnánkénti CO^2-kibocsátásának mennyiségével kapcsolatos információ, bár kapcsolatba hozható a környezetbe való kibocsátással, az aarhusi rendelet értelmében önmagában nem minősül a „környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információnak".

A szén-dioxid-hatékonysággal kapcsolatos információ nem minősül a környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információnak, mivel nem teszi lehetővé a nyilvánosság számára, hogy megismerje a környezetbe egy adott létesítmény által ténylegesen (kellően előre látható módon) kibocsátott teljes mennyiséget, illetve a kibocsátások kémiai összetételét vagy földrajzi elhelyezkedését[156].

[149] Uo., 50. pont.
[150] Uo., 47. pont.
[151] A Törvényszék ítélete, *Daimler kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 104-105. pont.
[152] Ugyanott, 99-103. pont.
[153] Lásd az aarhusi rendelet 6. cikkének (1) bekezdését.
[154] *Ugyanott.*
[155] A Törvényszék ítélete, *Deutsche Umwelthilfe eV kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 113. pont.
[156] A Törvényszék ítélete, *Rogesa kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 102-106. pont, jelenleg fellebbezési szakaszban van.

Hasonlóképpen, egyes uniós szinten értékelt termékek hatóanyaga jóváhagyásával kapcsolatos információk nem feltétlenül kapcsolódnak a környezetbe történő, előre látható kibocsátásokhoz. A tagállamok által a területükön engedélyezett termékek használata, felhasználási feltételei és összetétele nagyon eltérők lehetnek. Következésképpen ezek az adatok nem minősülnek az aarhusi rendelet szerinti, a „környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információnak”[157].

Hasonlóképpen a gépjárműgyártóknak egy adott anyag rendelkezésre állásával kapcsolatos véleményeit, értékeléseit és javaslatait tükröző dokumentumok nem minősülnek az aarhusi rendelet szerinti, a környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információnak[158]. Különösen igaz ez, ha ezek a dokumentumok nem részletezik az anyag használatának mértékét és időtartamát, illetve azt, hogy ez hogyan járulna hozzá a környezetbe való kibocsátás fokozott kockázatához[159].

Összefoglalva, az Európai Bizottság figyelmesen követte az európai bíróságok ítélkezési gyakorlatának fejleményeit, és tudomásul vette a 2018-ban benyújtott valamennyi fent említett magyarázatot. Az intézmény gondoskodott arról, hogy szükség esetén változtasson igazgatási gyakorlatán utóbbiak betartása érdekében. Ennek érdekében a korábbi évekhez hasonlóan a Főtitkárság rendszeres szemináriumokat rendezett a Jogi Szolgálattal közösen, hogy tájékoztassa az Európai Bizottság személyi állományát a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos legfrissebb főbb fejleményekről.

6.3. Folyamatban lévő új bírósági ügyek[160]

2018-ban 11 olyan új ügy került a Törvényszék elé az 1049/2001/EK rendelet alapján, amelyben az Európai Bizottság félként szerepelt[161]. Ezzel párhuzamosan a Bíróság előtt öt fellebbezési eljárást indítottak a Törvényszék olyan ügyben hozott ítéleteivel szemben, amelyek vonatkozásában az Európai Bizottság félként szerepelt az eljárásban[162].

[157] A Törvényszék ítélete, *Stichting Greenpeace Nederland és Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) kontra Európai Bizottság*, *i.m.*, 90. pont.
[158] A Törvényszék ítélete, *Deutsche Umwelthilfe eV kontra Európai Bizottság*, *i.m.* 111. pont.
[159] *Ugyanott.*
[160] 2018. december 31-én.
[161] Ezek az ügyek a következők: *Umweltinstitut München kontra Bizottság*, T-712/18. sz. ügy; *Bronckers kontra Bizottság*, T-746/18. sz. ügy; *Bonnafous kontra Bizottság*, T-646/18. sz. ügy; *TUIfly kontra Bizottság*, T-619/18. sz. ügy; *Compañia de Tranvías de la Coruña kontra Bizottság*, T-485/18. sz. ügy; *RATP kontra Bizottság*, T-422/18. sz. ügy; *RATP kontra Bizottság*, T-250/18. sz. ügy; *Bruel kontra Bizottság*, T-202/18. sz. ügy; *Batchelor kontra Bizottság*, T-85/18. sz. ügy; *Planet kontra Bizottság*, T-29/18. sz. ügy; valamint *Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) kontra Európai Bizottság*, T-25/18. sz. ügy.
[162] Nevezetesen: *Pint kontra Bizottság és Magyarország*, C-770/18 P. sz. ügy (Fellebbezés A Törvényszék előtt, T – 634 / 17. sz. ügy); *ClientEarth kontra Bizottság*, C-612/18 P (Fellebbezés - A Törvényszék előtt, T - 644/ 16. sz. ügy); *Verein Deutsche Sprache eV kontra Európai Bizottság*, C-440/18 P (Fellebbezés - A Törvényszék előtt, T-468/16. sz. ügy); *Rogesa kontra Bizottság*, C-568/18 P (Fellebbezés - A Törvényszék előtt, T-643/13. sz. ügy); valamint *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych kontra Bizottság*, C-560/18 P (Fellebbezés - A Törvényszék előtt, T-514/15. sz. ügy).

KÖVETKEZTETÉSEK

2018-ban a dokumentumokhoz kérelem alapján való hozzáférésnek az Európai Unió Alapjogi Chartájában, az európai uniós szerződésekben és az 1049/2001/EK rendeletben biztosított joga továbbra is fontos szerepet játszott az átláthatósággal kapcsolatos európai bizottsági kötelezettségvállalás teljesítésében.

Az ezen a területen hozott határozatainak megsemmisítése iránti keresetek és az azt elrendelő ítéletek alacsony aránya azt mutatja, hogy az Európai Bizottság általában megtalálja a megfelelő egyensúlyt a hozzáférésre vonatkozó jog és az 1049/2001/EK rendeletben meghatározott kivételek értelmében védett egyéb köz- és magánérdekek között.

Az uniós intézmények közül továbbra is az Európai Bizottság kezelte a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló messze legtöbb kérelmet az 1049/2001/EK rendelet értelmében. A rendelet 2001-es hatálybalépése óta 2018-ban érkezett be a legtöbb kérelem az intézményhez; ez nem kevesebb, mint 6 912 alapkérelmet jelent. A kérelmek többsége több dokumentumra, néha teljes ügyiratokra vonatkozott.

A kérelmek számának és összetettségének növekedése egyfelől egyre komolyabb kihívás elé állította az intézményt az átláthatóság elve és a kiegyensúlyozott és hatékony politikaalkotás összeegyeztetése tekintetében.

Másfelől ez kétségtelenül azzal járt, hogy néhány kivételtől eltekintve nagyszámú dokumentum vált hozzáférhetővé a nyilvánosság számára. Ezek a kiadott dokumentumok kiegészítették azt a jelentős mennyiségű információt és dokumentumot, amelyek már eddig is elérhetőek voltak az Európai Bizottság weboldalán az intézménynek a dokumentumok proaktív közzétételének növelésére és az átláthatóság iránti határozott elkötelezettségre irányuló politikájának köszönhetően.

Az Európai Bizottság üdvözli a tevékenységei iránti általános közérdeklődés növekedését, és folyamatosan új kezdeményezésekbe kezd, amelyek a döntéshozatali eljárásai átláthatóságának proaktív módon történő fokozását célozzák.

2018-ben ezt többek között az Európai Bizottság tagjai új magatartási kódexének és a személyes adatok védelméről szóló rendeletnek a hatályba lépése, valamint az érzékeny brexit-tárgyalások példátlan szintű átláthatósága is bizonyította.

Végül, de nem utolsósorban az Európai Bizottság 2018-ban egyre gyakrabban szembesült egy, az átláthatóság előtt álló új, átfogó kihívással, nevezetesen az online félretájékoztatás jelentette kihívással. A félretájékoztatás az átláthatóság ellentéte. Az intézmény ezért valamennyi érdekelt féllel együttműködve világos, átfogó és széles körű cselekvési tervet[163] dolgozott ki a félretájékoztatás európai terjedésének és hatásának kezelésére, biztosítandó az európai értékek és demokratikus rendszerek védelmét.

[163] Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Cselekvési terv a félretájékoztatással szemben, JOIN(2018) 36, 2018. december 5., megtekinthető: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/action-plan-against-disinformation.